

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 ft.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, márczius 13.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérezik: A rák jegyében.

A képviselőház ülése.

Joubert lemondott a vezérletről.

Pártalakulás botrányokkal.

Sikkasztásért elfogott detektív.

A szent-annai zendülés a nagyváradi királyi táblán.

Ime, az angolok!

Bunffy nyilatkozatai Ugronról.

Andrény Lajos végrendeletét megtámadták.

Letartóztatott sikkasztó.

Gazdaünnep Pécskán.

Tárca: Csanádi boldogság. Irta: Biró Lajos.

Regény-Csarnok: Egy orvos életéből. Irta: Hevessi Jenő.

A rák jegyében.

Arad, márczius 12.

A képviselőház mai ülésén egy előkelő *szabadelvű* (?) törvényhozó nagyszabású beszédet tartott — a *hitbizományok fentartása mellett*, és a mi a legszomorubb a dologban, beszéde roppantul tetszett és minden oldalról meggratulálták érte. Ezt megértve, méltán elkomorodhatik a magyar ember midőn tapasztalja, hogy épen onnan, hol a jobb kor biztató hajnalának kellene földeregenie, onnan árad és terjed a fogalom zavar legsűrűbb és legsötétebb köde. Hogyan bizzunk, reméljünk abban, hogy belátható időben valaha jobbra fordul sorsunk, hogy halálra vált szociális életünk meggyógyul, midőn látjuk, hogy azok, kik az orvoslásra hivatottak,

nemcsak a gyógyszernek, de magának a betegségnek természete felől sincsenek tisztában, sőt fentartandónak vélik azt a helyzetet, mely a betegség legfőbb oka?

Hazánk hanyatló közéletének mindazon tagozatában, melyek a birtokviszonyokkal valamelyes kapcsolatban állanak, a *kötött föld* káros hatása félreismerhetetlen, és ime, ma mégis a földmivelésügyi tárca tárgyalásánál a beszédek tenorja a föld megkötöttségének további fejlesztése és rögzítése érdekében lett hangoztatva. A klerikális vezér a parasztbirtokok immunitását követelte határozati javaslatában, a másik, a *szabadelvű*, a mágnások latifundumainak sérthetlenségét sürgette, tekintet nélkül arra, hogy az a kisbirtokos kapa-kasza-kerülő korcsmahős lehet, a ki csak iszik, vagy az a főur egy külföldieskedő világfi, a ki hazáját csak onnan ismeri, hogy birtokai ott fekszenek, hogy jövedelmeit onnan kapja, melyeket ő az ország határain kívül költ el.

Nem lehet célunk itt rendszeresen és részletesen kimutatni, hogyan *hátráltatja* a föld kötöttsége mezőgazdaságunk egészséges fejlődését és a magyar nemzet kialakulását, ellenben mennyire segíti elő a paraszt szociálistizmus terjedését és a föld népének pauperizmusát. Hiszen ezek ismert dolgok és nálunk hivatottabb ember bizonyította ezt a sajtó hasábjain nap-nap után, habár — mi türes tagadás benne — most az új mondurban már ez is jónak látja letagadi, hogy ő valaha a

hitbizományok eltörlésének abszolút szükségét vitatta volna.

Ez alkalommal tisztán a napi események keretében akarunk maradni és pár megjegyzést tenni a mai nap hőisének, *Feilitsh* Arthurnak némely ötletére, melyekből a beszédét szötte.

Ő sem vitatta különben a hitbizonyi intézmény fentartásának és fejlesztésének szükségét *szociális vagy közgazdasági érdekek szempontjából*, sőt ellenkezőleg ezt az oldalt a dolognak nem is érintette, hanem pártolta a hitbizományokat *magyar nemzeti szempontból*. Régi és régen megczáfolt érvelés ez és legérdekesebb, hogy ma a szónok maga czáfolta meg a saját beszéde többi részeiben fölhozott állításai és érveivel.

E beszédben elmondatik, hogy Magyarországon 2.349,970 vagyis közel harmadfél millió kat. hold a hitbizományilag kötött föld, melyet 65 ember bír; tehát az egész ország földjének, melyhez a tizenhat milliányi lakosság mindenikének joga volna szorgalma és munkája révén ennek a földnek tizenhatod részét 60 ember bírja oly módon, hogy az csak az ő és a családja birtokát képezheti és hogy e föld hozományában csak azt részesíteti, a kit ő akar. *Ez tehát hasznos és szükséges magyar nemzetiségi szempontból!* Feilitsh maga mondja el beszéde további folyamában, hogy a legnagyobb hitbizományos *Schönborn* gróf, és hogy *Haynau*-k is vannak köztük, de azért mégis azt vitatja, hogy *magyar szem-*

TÁRCA.

Családi boldogság.

Irta: Biró Lajos.

I.

Mikor a hónap végén már harmadszor került krumplice az asztalra, dühösen fakadt ki Kalmár, a ki éhesen jött már haza a hivatalból:

— Hát sohasem fogunk már valami mást enni?

A szép fiatal asszonynak könnyek tódultak a szemébe és halk hangon válaszolta:

— Nem telik másra! Elfogyott a pénzem! Holnapra már ez sem lesz.

Kalmár ijedten bámult rá és szinte öntudatlanul ismételtette:

— Ez se lesz? Hát mit eszünk?

Az asszony nem válaszolt. Lekuporodott a díván sarkába és könyes szemekkel bámult maga elébe. Kalmár meg folyton csak azt ismételtette:

— Hát mit fogunk enni?

Mindig nagyon érezték a szegénységüket, de még sohasem merült fel ilyen ijesztő borzalmassággal ez a kérdés. És Kalmár csak ismételtette vakon, bután, tehetetlenül:

— Mit fogunk enni?

Azután elhallgatott ő is. Nézték egymást az asszonnyal és egyszerre úgy érezték, hogy nem élhetnek tovább együtt. Mert immár oda

van a szerelem, a mely őket egymáshoz kötötte, a mely elfeledtette a szegénységet és most már csak azt érzik hogy kár volt szerelmesen, és bolond fővel összeállani, mert a boldogság nem jut osztályrészül szegény embereknek. Az asszony arra gondolt, hogy ha nőül ment volna a gazdag Wernerhez, akkor most nem kellene ilyen szemrehányásokat hallania és parancsolna egy sereg szolgának. A férjnek meg az jutott eszébe, hogy az ő legénykori vendéglőjében most hordják körül a tálat és szinte érezte, a husnak az illatos páráját.

Egymásra néztek újra és valami komor, néma gyűlölet villant meg a szemükben. És mindkettőjüknek a vádoló tekintete azt mondta: Te vagy az oka mindennek.

Azután éhesek is voltak. A korgó gyomruk követelte a jogait, de egyik sem evett. Csak nézték egymást szemrehányó, súlyos pillantással és mindkettőnek ajkán volt a szó:

— Válnunk kell!

A nélkül, hogy egy szót is beszéltek volna erről, elhatározták, hogy elválnak. És úgy érezték, hogy ez az elhatározás megmásíthatatlan.

Kalmár bölintott egyet a fejével, mintha azt akarta volna mondani, hogy az ügy be van fejezve, mintha valami bevezetett dologról lett volna szó; azután ujságot vett elő és olvasni kezdett. — Egyszerre, mintha mindenről megfeledkezett volna, felkiáltott:

— Emma! Holnapután van a mi tizenöt-

éves találkozásunk. Itt van a felhívás a lapban. Tudod-e ki irta alá? ... Véghess Sándor, a miniszter.

Az asszony hallgatott és Kalmár gyerekes dicsekvéssel folytatta, mintha a miniszter dicsőségéből reá is háramlanék valami.

— Te nem is tudod, hogy Véghess Sándor nekem kollégám volt! Igen! Együtt tettük le az érettséget és milyen jó barátok voltunk! De milyen jó barátok!

Egyszerre eszébe jutott valami és elgondolkozott.

— Te Emma, ha én megkérném a minisztert, hogy helyeztessen át Budapestre, akkor segítve volna rajtunk.

Minthogy biztatni akarta magát és tovább beszélt hangosan, félig magához, félig a feleségéhez.

— Ott majd csak előre jutnék könnyebben. Tudom nem paczkáznának velem! Hogyisne! Velem, a miniszter barátjával!

Egyszerre jó kedve támadt. Az a kis remény mindent elfelejtett vele: az éhséget, a szegénységet, és csak arra gondolt, hogy ő neki joga van mindent remélni, mert hiszen a miniszter az ő jóbarátja.

II.

Amikor harmadnap kimentek a nagy erdőbe már nagy társaságot találtak ott.

Az asszonyok idegenkedve nézegették egymást és a férfiak is nehezen ismerkedtek.

Itt ott már csoportokba verődve beszél-

pontból szükséges a hitbizomány. Valjon mi volna jobb, az-e, ha például százezer magyar paraszt élve jólétben azon a harmadfél millió hold földön és hasznosítaná rajt keze munkáját, vagy pedig a mint most van, hogy 65, részben egészen idegen, részben külföldieskedő, vagy felekezeti és néppárti politikát csináló nagybirtokos költi el a roppant földterület hasznát, tisztelet adatván egyébként a kivételeknek.

A ki állit, annak bizonyítania is kell. A hitbizományok pártfogója azonban adós maradt a legkézzelfoghatóbb bizonyítékkal; elmulasztotta felolvasni annak a 65 hitbizományosnak a nevét és azután felsorolni egyenként mindegyikről, hogy mennyit tett és áldozott a magyar nemzeti ügyért és aztán felkiáltani: Ime uraim, nem ők-e hát a magyar nemzeti eszme, a magyar nemzeti érdek, a magyar nemzeti kultúra leghivatottabb, legáldozatkészebb oszlopai!

Külömben a szónok maga is sejti, hogy a kötött föld politikája lejtőre viszi közgazdasági életünket és földbirtok viszonyainkat, mert kikél ellene, hogy egy kuriai döntvény megengedte a holt-kéznek a földbirtok vásárlását. Bizony nagy visszaesés ez a haladó korrall és a nemzeti lét sürgető érdekeivel szemben és még szomorubb, hogy a törvényhozás azóta sem érezte szükségét e horribilis határozat káros következményeit egy kétsoros törvény hozásával elvenni. De hát remélheti-e Feilitsch Artur az ő felszólalásának sikerét akkor, midőn azt a hitbizományok fentartásának védelme kapcsán hangoztatja? Mennyivel jobb a hitbizomány, mint a holt kéz? Valjon nem áldoz-e egy-egy hazafias egyház annyit a nemzeti kultúra oltárán, mint egy Haynau, vagy Bécsben élő indigena, vagy a 65 legtöbbje? Bizony áldoz annyit, sőt talán többet is.

Hogy a hitbizományok intézménye körül is baj van, azt érzi maga a szónok is, mert sürgetné az engedélyezés szabályozását, oly formán, hogy a törvényhozás közbejöttével volna adományozható, és pedig ellenszolgálat fejében, mivelhogy némely megyében sok van, másutt kevés.

gettek és mindenütt ő róla volt szó. Ó róla; a miniszterről.

Csupa apró ember volt, kis hivatalnok, tanár, a kik Véghess Sándor által akartak előre jutni.

Féltékenyen, gyanakodva nézegették egymást és mindegyik azt gondolta, hogy ő neki van kizárólag joga a miniszter protekciójára és a többi csak aljas hizelgő.

Az egyik így szólt:

— Felvitte az Isten a dolgát.

És felelt a másik:

— De azért nem fogunk előtte hajlongani! nem alázzuk meg magunkat! Nem fogunk neki hizelegni!

És felugott rá valamennyi:

— Nem, nem!

És magában így gondolkozott mindegyik: — Csak legyetek ti büszkék! En majd hozzáférközöm, majd megpuhítom és kinevetlek benneteket. Csak nevezetek ti hizelgőnek, én nem törődöm veletek.

Igy gondolkozott valamennyi, miközben féltékenyen, gyanakodva vizsgálták egymást. És hallgattak és gondolkoztak azon, hogy miként fogják majd a kérésüket előadni a miniszternek.

A hosszú faszor végén feltűnt Véghess Sándor szélesvállu, délczeg alakja. Egy pár percze még nagyobb lett a csend, de a mikor a miniszter már a közelbe ért, egyszerre erőltetett közönyösséggel beszélgetni kezdett mind-egyik.

Nem mert egyik sem mozdulni, mert érez-

Ugyan, ugyan! hihető-e komolyan, hogy e feudális intézményben az ajánlott reform keresztül vihető? és nem ésszerűbb és idősebb volna, ha már szabályozni akarjuk, koncessziót tenni az időnek és a további adományozást egyszer mindenkorra beszüntetni?

Volt igenis Feilitschnak egy honmentő, hazafias eszméje a mai felszólalásában, t. i. az erdélyrészi magyar földbirtokosság állami intézkedések által való oltalma. Ez már nemzeti érdek volna. De hát ki fogja komolyan venni az „előre” szót, midőn az, a ki kimondja, ugyan akkor hátra lép? Legyünk mindnyájan tisztában azzal, hogy mi történik körülöttünk és mit várhatunk. A hitbizomány fentartását és magyar nemzeti politikát egyszerre sürgetni képtelenség. Az egyik komoly, a másik frázis; az egyik meglesz téve tettel, a másik meg lesz ígérve szóval.

Csillagunk a rák jegyében tart.

POLITIKAI HIREK.

A földmivvelésügyi vita. A földmivvelésügyi költségvetés tárgyalása folyamán nagy vita készül. A mai szónokokon kívül fel vannak még iratkozva *szabadelvű pártiak*: Kristóffy József, Bauer Antal, Székely György, Bernáth Béla, Solymossy Lajos bró, Szentpály Jenő, Szinkovics József, gróf Tisza István és Justh Ferencz. *Ellenzékiek*: Buzath Ferencz, Simay Gyula, gróf Benyovszky Sándor, Pader Rezső, Papp Elek, Major Eerenz és Kálmán Károly. Az általános vitát tehát legfeljebb csak e hét végén fejezik be.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 12.

Nagyarányu és érdekes vita indult meg ma a földmivvelésügyi költségvetés tárgyalása során. A képviselők nagy érdeklődését eklátánsan bizonyítja az is, hogy eddig 24-en vannak feliratkozva . . .

A vitát Papp Géza vezette be s a legkisebb honatya ma újból bizonyítékát adta kiváló tehetségének és buzgalmának egyaránt. Másfél óras előadói beszédét nagy hallgatóság kísérte figyelemmel és végül lelkesen megéljenezte.

A néppárt exelnöke: Molnár János is ki-

te magán a többieknek a gyanakvó, gyűlölködő pillantását és tudta, hogy ha a miniszter elé sietene, felzugna mögötte az irigység, a gyűlölet szava:

— A hizelgő! A stéber!

Véghess Sándor csodálkozva állott meg. Zavarba hozta az asszonyok, gyerekek a kíváncsi tekintete és bosszankodott azon, hogy senki sincs, a ki, kiségitené ebből az ostoba helyzetből. Mert nem mozdult senki, csak beszélgettek tettetett közönnyel, izgatottan és lesték, mit fog Véghess Sándor csinálni.

Véghess odalépett a Kalmár asztalához és így szólt:

— Ugy, te Kalmár Pista vagy? En Véghesse Sándor vagyok. Megismersz-e még?

Kalmár zavartan hebegett:

— Kegyelmes uram . . . olyan boldoggá tettél . . .

Kezet fogtak és így szólt a miniszter:

— Mutass be kérlek ő nagyságának.

— A fiatal asszony elpirult örömeiben és félénken, halk hangon válaszolgatott a miniszternek, a ki odaült melléje Kalmár csak hallgatott valami alázatos gyönyörűséggel, a többiek meg nézték őket távolról, tehetetlen irigységgel. Véghess Sándor ügyet sem vetett rájuk, hanem csak gyönyörködött abban, a szép fiatal asszonyban, aki egyszerű ruháskájában olyan elragadó volt, mikor bájos zavarral felelgetett a bókjaira.

Mikor valaki, a ki a rendező szerepét játszotta odajött, hogy a közös vacsorához hívja

tett magáért, aki ma sok megszívlelendő dolgot mondott.

Ezután következett a mai nap starja: *Feilitsch* Artur báró, a *Bánffy* Dezső báró vejének fivére, aki mai szűzbeszédével egy csapásra meghódította a képviselőházat. Elegáns, tartalmas szónok, aki a száraz tárgyat igen érdekesen dolgozta fel és adta elő. Mindvégig nagy figyelemmel hallgatták és közben is, végül is lelkesen megéljenezték. A legnagyobb dicsérettel pedig az öreg Madarász József halmozta el, aki kijelentette:

— Ilyen szép, tiszta magyarsággal még nem beszélt itt senki!

Vasutasok községi adója.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter, Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Belicska Béni előadó jelenté, hogy *Cseh* Ervint végleg igazolt képviselőnek mondották ki. Ezután harmadszori olvasásban is elfogadta a Ház a *vasutasok községi adójára* vonatkozó törvényjavaslatot.

Következett a napirend második tárgya:

a földmivvelésügyi költségvetés

tárgyalása.

Papp Géza előadó ismerteti szakszerűen a költségvetést és különösen a lótenyésztésről beszél hosszabban. Előadja mindamaz intézkedéseket, a melyeket a földmivvelésügyi kormányzat a lótenyésztés emelése érdekében tett. A költségvetésben szám szerint is nyoma van e fontos intézkedésének. Az állategészségügy érdekében gondoskodás történt a tekintetben, hogy éberebb és szigorubb legyen az ellenőrzés. Nagy sulyt fektet erre a miniszter azért, mert alkalma volt több ízben tapasztalni, hogy a külföldön a legkisebb alkalmat is felhasználják arra, hogy tenyészállatainkat területeikről, ha csak részlegesen is kizárják. A jövőben ez lehetőleg a legritkábban fog megtörténni. (Élénk helyeslés.) Sorra veszi a földmivvelésügyi budget összes tételeit s azt bizonyítja, hogy minden téren megfelelő gondoskodás történt. Nagy elismeréssel emlékezik meg *Bezeredy* Párol, mint a méhészet nagy művelőjéről (Élénk derűtség.)

Komjáthy Béla: Talán selyemtenyésztés.

Papp Géza: Igen! Igen! . . . Neki köszönhető a nagy fejlődés és az e téren elért nagy anyagi siker. A költségvetést elfogadásra ajánlja. (Zajos helyeslés és éljenzés.)

őket, a miniszter a karját nyújtotta Kalmárnak.

Végimentek ott a többiek között. Kalmár meg utánuk kullogott boldogan, alázatosan. Az asszony érezte magán a többieknek az irigkedő tekintetét és majdnem elájult a boldogságtól.

Alig merte a szeméit felemelni Véghess Sándorra, a kit azalatt körülögtak a többiek.

Ott tolongtak, ott tusakodtak körülötte és már egyik sem törődött avval, hogy mit gondolnak róla a többiek; csak arra gondoltak kétségbeesett mohóssággal, hogy ha ezt az alkalmat elszalasztják, akkor megmaradnak örökre a szegénységben, az ismeretlenségben, ha pedig sikerül magukat behizelegniök a miniszter kegyeibe, akkor elérhetnek mindent. És az egyik alig kezdett el beszélni, a másik már belevágott a szavába és ott zsi bongtak, zugtak körülötte, kérve könyörögve, megalázkodva, a miniszter pedig unottan, hidegen nézett rájuk és örült, mikor megszabadulhatott tőlük és odaülhetett Kalmárné mellé.

Alig válaszolt pár szóval arra a pohárköszöntőre, a melylyel üdvözölték és a felrendülő éljenriadalra hidegen hajtotta meg magát.

Hanem odahajolt Kalmárnéhoz, és sugdosott a fülébe suttogó, lázas hangon, fölvilanó szemmel.

A vacsora végén pedig a karját nyújtogatta a szép asszonynak és sétálni kezdett vele. A többiek nézték őket csüggedt lemondással, kiábrándulva . . .

Azon közben pedig leszállt az est. A két

Molnár János: A földbirtok bajairól beszél, első sorban a kisbirtokosokról, a kiket a legnagyobb veszély fenyeget. A legnagyobb számban és mérvben el vannak adósodva. Snjtja őket a nagy földadó, a váltóhitel, a könnyű adósságinálás és a súlyos katonakötelezettség, a mit a kisgazda ingyen erejét viszi el évekre. Szerinte első sorban le kellene szállítani a földadót. (Elénk helyeslés balról.) A váltóhitelt a kis gazdával szemben meg kell tiltani, mert a váltó veszedelmes a kis gazdára, vele élni nem tud, csak bajt okoz neki. A váltó jó az iparosnak, a kereskedőnek, de káros a kis gazdának. Korlátozni kellene a könnyű adósságinálást, mert ma a legtöbb kis gazda nem tulajdonosa, csak robotosa a saját birtokának és dolgozik, fáradt a takarékpénztárnak. Elesen kel ki az uzsora ellen. Lángostorral kellene kiverni az uzsorásokat az országból. A katonakötelezettséget két évre kellene leszállítani. (Helyeslés.) De különösen arra kéri a kormányt, hogy odahasson, miszerint a kis gazda olcsó és felmondhatatlan hitelt kapjon. (Elénk helyeslés a baloldalon.) E tekintetben különben egy *határozati javaslatot* nyújt be, a mely szerint utasítatnék a kormány, hogy törvényjavaslatot nyújtson be a kis gazdák olynemű földminimuma tárgyában, a melyet elérveznii semmiestre sem lehet. (Elénk helyeslés balról.) Kéri még, hogy a kormány törölje el az osztályorszjéket, mert az jobban árt és veszedelmesebb a kis gazdáknak, mint a lutri. Az ügyönkök elárasztják a falvakat s békén nem hagyják a kis gazdákat. Nem méltó az országhoz az a sorsolási üzérkedés. Egyébként kéri határozati javaslatának az elfogadását. (Helyeslés a néppárton.)

A szocializmus.

Feilitsch Artur báró: A földmívelési szocializmusról akar hosszabban beszélni. Konstatálja első sorban, hogy ez a szocializmus nincs elnyomva, mert az ott lappang a nép között és erősen fenyegeti a társadalmat. E szocializmus alapját abban látja, hogy a nép az 1848-iki egyenlőséget gazdasági egyenlőségnek is tekintti. A nép azt az egyenlőséget földosztásnak véli a melynek mielőbbi bekövetkezését sürgeti s az erre való izgatás náluk termékeny, hálás talajra talál.

A munkásokat — itt földmives munkásokat ért — izgatók vezetik. Ez nagy hiba, de természetes, mert a népnek mindig vezetőkre volt és lesz szüksége. (Elénk helyeslés.) Eddig a középbirtokos osztály vezette a népet. Helyesen hazafias irányban; de ez a középbirtokos osztály tönkrement. Ennek a helyreállítására kell mindnyájunknak törekednünk.

A hitbizományokat nemzeti szempontból szükség-

sétáló alakot még látták egy ideig; azután eltűntek a fák között.

A hátramaradottak meg bámultak maguk elé szomoruan. Hát vége mindennek? Hát nem sikerült semmit elérni? És a lelkük végtelen irigységgel telt el, a mikor Kalmárra néztek, a ki meglehetősen mosolygott. És így szóltak: — Milyen szerencsés ember ez a Kalmár! Milyen boldog lehet ez az ember.

Irigyelték őt azért, mert tudták, hogy a felesége meg fogja csalni a miniszterrel.

III.

Mikor Véghess Sándor visszajött a szép asszonnyal a sétáról, Emma ezt mondta Kalmárnak:

— Fázom; add ide galléromat.

Megborzongott a csipős esti levegőtől és így szólt:

— A kegyelmes ur megígérte, hogy át fog helyezettetni Budapestre!

Véghess, a ki ott állt közelükben, odafordult és kezét nyújtotta Kalmárnak:

— Igen! Bizhatsz bennem; gondom lesz mindenre.

Kalmár zavartan az örömtől alig tudott valamit hebegni, a miniszter pedig távozott és rámosolygott a szép asszonnyra.

Mikor Kalmárék haza értek, Kalmár átölelte a feleségét és azt mondta neki:

— Ugy szeretlek Emma, te édes, okos kis feleségem!

Az asszony megvetéssel, undorodva fordult el tőle.

ségesnek tartja. Addig, míg e kötött birtokokat más intézménnyel nem helyettesítjük, addig azokat fenn kell tartani.

A hitbizományok területe 2,349.970 kat. holdat tesz ki hazánkban. Ez a birtok 65 hitbizományos között van felosztva. A legnagyobb a Schönbornné és Eszterházyé, de az előbbi egy testben, az utóbbi 8 vármegyében van.

A nagy türelmét bizonyítja, hogy még báró Haynaunak is van nálunk hitbizománya. (Zaj a szélbalon.) Ezek a hitbizományok biztosítják magyar birtoklást. Ez tehát fenntartandó. Csupán azt tartja aggasztónak, hogy vármegyék szerint vannak helytelenül elosztva a hitbizományok. Így Sopron, Moson, Csongrád, Nyitra és Szabolcs nagy részét teszik, míg számos vármegyében nincsenek. E tekintetben kellene helyesebb beosztás, mert Beksics tervét nem fogadja el. A nemzetiségi területre való átvitel ugyanis nagyrészt tönkre tenné a hitbizományokat. Erdélyben ugyanis használhatlan, értéktelen, vagy csak nagy költséggel jövedelmessé tehető birtokok vannak.

Szeretne mégis, ha a jövőben a földmívelésiügyi kormányzat, csak ellenszolgálmány fejében és a törvényhozás beleegyezésével engedélyezne hitbizományt

A *haltkéri* birtokok tekintetében kijelenti, hogy a kuriának azt a határozatát, a mely szerint a holtkén is vehet birtokokat, nem tartja a törvényen alapulónak. A haltkérnek új birtokot vásárolnia nem volna szabad.

Végül még az erdélyrészi magyarság földbirtokviszonyairól beszél és kijelenti, hogy itt nagy veszedelmek vannak, a melyeken sürgősen kell segíteni. (Zajos helyeslés.) Erdély volt mindig a magyarság védbástyája, magára hagyni tehát nem szabad. Helyes birtokszerzési politikát kell itt csinálni, a közigazgatást szervezni s a magyarságot támogatni. Miután bizalommal van a kormány s a földmívelésiügyi miniszter iránt, a költségvetést elfogadja. (Zajos helyeslés, számosan üdvözlök.)

Komjáthy Béla az idő előhaladottságára való tekintettel kérte, hogy holnapra halaszthassa beszédét. Megengedték neki s ezzel az ülést véget ért.

TAVIRATOK.

Az osztrák képviselőházból.

Bécs, márcz. 12. (Saj. tud. távirata.) A képviselőház ma megkezdte az ujonczjavaslat második olvasását. Elsőnek *Herzmannsky* szólalt föl.

Franciaország és Anglia.

Páris, márcz. 12. (Saját tud. távirata.) A *Figaró* meginterviewoltatott egy államférfiut, a ki állítólag úgy nyilatkozott, hogy az angolelleses tüntetések alaposan megváltoztatták *Viktoria* királynőnek Franciaország iránt táplált érzelmeit és arra indították, hogy határozottan elrendelje, hogy *Monson* nagykövet ne időzzék *Párisban*. A tüntetések folytatása nagyon válságos helyzetbe juttatná *Delcassé* külügyminisztert.

Francia Kinában.

London, márczius 12. (Saj. táv. táv.) A *Times*-nak jelentik Honkongból 10-iki kelettel: Francia hivatalnokok méréseket végeztek a francia birtokkal határos tartományokban egész *Jünan-Fuig*. A Kanton folyón még folyton kalózkodnak. A hongkongi kereskedelmi képviselő erélyes rendszabályokat sürget a rablók ellen.

Joubert lemondott a vezérletről.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 12.

A burok békét kérnek, — az angolok csak feltétlen megadást hajlandók elfogadni. E körül a mottó körül forognak a táviratok. A milyen szomorunak festik a burok ügyének állását, csak az az egy vigasztaló bennük, hogy mindannyian — angol forrásból erednek.

A hogy a háboru első szakaszában angol diadalokról közöltek hivatalos valótlanságokat a tudósító irodák, ugy most a béketörekvéseket hamisítják meg. Mindenképen végleg szétzülöttnek akarják feltüntetni a bur seregeket, a melyekből kivesszett az összetartás, a bátorság, a lélek. A lakosok pedig — így folytatják az angol eredetű táviratok — futvást menekülnek Transzválból a közeli pusztulás veszedelme elől. A kisebb csapatok készek a megadásra, s a főhadak előtt sem fog egyéb állani, mint letenni a fegyvert kegyelemre, feltétlen megadással — így írják az angol lapok. *Sőt egy állítólag Pretoriában feladott sürgöny szerint Joubert ma lemondott a főparancsnokságról.* Ha ez igaz, akkor a burok ügyét kétségtelenül csapás érte, hár elveszetnek még akkor sem mondható.

Számítsuk le a tulzásokat és akkor a valószínűség az, hogy az angolok óriási tulerőt gyűjtöttek immár össze, vezéreik a vereségekkel teljes hosszú hónapokon át hozzá tanultak a terep különösségeihez, s így tulnyomó erejük kétségtelen. Viszont azonban bizonyos az, hogy tulnyomó nagy erőre van is szükségük, hogy lépésről-lépésre bevehessék Oranje és Transzvál földjét. A burok alighanem belepusztulnának ebbe a küzdelemben, de az angolok is ott hagynák óriásira növesztett hadseregük javát. Ez pedig nem czél, innen a reménység, hogy mégis csak inkább kötnek majd okos békét, mint hogy végtetekig vigyennek ilyen oktalan háborut. A hatalmak munkája már megkezdődött a szinfalak között; remélhetőleg hova-hamarabb eredményeit is látni fogjuk.

A burok ügye tehát még épenséggel nem vesztett ügy, — legkevésbé pedig annyira, mint az angolok szeretnék feltüntetni.

Mai távirataink a következőket jelentik:

London, márczius 12.

A *Times*-nak jelentik *Lourenzo-Marquez*-ből 10-iki kelettel: Transzválból seregesezen jönnek az idegenek, mert ott a legujabb események következtében nem érzik magukat biztonsággal. Bányamunkások azt mondják, hogy kormányhivatalnokok és más hivatalos személyek nyiltan kimondták azt az elhatározásukat, hogy a *főbb bányák egész gépfőlszerelését és Johannesburg főbb épületeit elpusztítják.* Azt hiszik, hogy a *Wemmer-bányában* és más bányában a munkások elvonulása miatt be kell szüntetni az üzemet.

Fokváros, márczius 12.

Ladygreyből, Herschelből és Aliwalnorthból ideérkezett hírek arra vallanak, hogy a fölkelők nagy része leteszi a fegyvert és hogy a burok a határon mindenütt komoly zavarban vannak. Herschelből jelentik, hogy a város lojális lakossága az aliwarnothi landdrostot, a kit a burok neveztek ki, elfogták és börtönbe vetették. *Barley-Eastban* és *Aliwalnorthban* a burok leteszik a fegyvert és visszatérnek farmjukra. Egy Ladygreyből érkezett távirathordó azt jelenti, hogy *Vanderwalds-farm* mellett heves harc folyt, a melyben sok lázadó elesett és megsebesült. Hír szerint 1000 fölkelő meg akarja magát adni *Brabant*

tábornoknak. A burok között nagy az izgatottság. Némelyikük kitűzte a brit lobogót. Az oliviersi komandó Albert-Junction és Smithfiel mellett táborútott. Egy részük előrenyomult Bethulie és Rouxville felé. A zastromi komandók Alivalnorthba mentek, a hol ellentállásra készülnek. Oranjében sok fölkelő abba hagyta a harcot.

London, márczius 12

A Reuter-ügynökség jelenti Driefonteinből tegnapi kelettel: A tegnapi harcban, a mely igen heves volt, sok ausztráliai csapat vett részt. Mikor az ellenség megfutamodott, csak az ausztráliai lovasság lovai voltak képesek az ellenséget üldözni.

London, márczius 12.

A Dayl Mail-nak jelentik Pretóriából 10-iki kelettel: Az idegen kormányok konzuljait tegnap értekezletre hívták össze és megkérték, kérjék meg az általuk képviselt hatalmasságokat közbenjárásra, hogy a vérontásnak vége legyen.

Durban, márczius 12.

A Natal Mercury című ujság táviratot kapott Greytownból, a mely szerint, lovasított gyarmati csapatok márczius 9-én Pommerynél megütköztek az ellenséggel. Mind a két fél erősen lövöldözött. Minthogy azonban az angol csapatoknak nem volt tüzéségük és az ellenséget nem voltak képesek hadállásából kiverni, visszavonultak a Tugelától délre. Egy ember megsebesült.

London, márczius 12.

Az angol kormány a béke feltételeként követeli, hogy Krüger és Steyn elnököket távolítsák el, ugyszintén pártjaiktól is vonják el a hatalmat, osszlassák fel a mostani képviselőtestületet és szereljék le az összes hadakat. — Ezzel szemben birtokaikat a teljes jogegyenlőség biztosításával angol uralom alatt is megtarthatják.

Brüsszel, márczius 12.

A transzváli ügyvivőhöz közel álló körökben még mindig tagadják, hogy Krüger és Steyn békét kértek volna Salisburynál. Ha a két állam teljes függetlenségét nem biztosítják, akkor állításuk szerint a burok teljes kiméretlenséggel folytatják a háborút.

London, márczius 12.

Roberts lord Bloemfontein előtt áll.

Ujabb hírek szerint be is vonult Oranje fővárosába. Mafeking meghódolását legközelebbre várják.

London, márczius 12.

Pretóriából jelentik, hogy Joubert lemondott a főparancsnokságról. A bur sereg oszlásának ez a betetőzése.

London, márczius 12.

Advoselkopról jelentik 11-iki kelettel: Roberts lord folytatta előnyomulását. Burokkal sehol sem találkozott. Már csak huszonöt mértföldnyire van Bloemfonteintől.

London, márczius 12.

Gatacre tábornok hivatalosan jelenti, hogy már csak egy mértföldnyire van a bethuliai vasúti híd, amelyet a burok részben leromboltak. A tulsó partot a burok megszállva tartják.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Mignon, opera. (Páros bérlet.)
Szerda: Sulamith, opera. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: II-ik Rákóczy Ferencz, színmű. (Páros bérlet.)
Péntek: Fszter, melodráma. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Eszter, melodráma. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Eszter, melodráma. (Páros bérletszűnet.)

* T. Vizváry Mariska, a nemzeti színház fiatal művésznője, ki nemrégiben bucsuzott el az aradi közönségtől, a napokban óriási sikerrel vendégszerepelt a Francillonban, a kassai színházban. Ugyancsak ott e hó 15-én lép föl a Szigetvári vértanúk „Mária” szerepében. — Férje, Tapolczay Dezső héttől és kedden vendégszerepel a kassai színházban a Végrehajtó és a Mozgó fényképek című darabokban.

* A nagyváradai színház megnyitása. A nagyváradai új színház megnyitó előadásának a programját a napokban állítja össze a nagyváradai Szigligeti Társaság. A Prologus megírására Endrődy Sándort, az előjáték megírására pedig Várady Antalt kéri fel. Ezután Erkel operája Hunyadi László kerül előadásra, lehetőleg budapesti művészi erők közreműködésével.

Pártalakulás botrányokkal.

— A radikális demokraczia. —

Arad, márczius 12.

Az országos radikális demokrata-párt vasárnap délután a budapesti demokrata-kör nagymező-utcai helyiségében, nagy botrányok között megalakult. Az országos értekezletet, a mely délután 2 órakor kezdődött, szombaton este előértekezlet előzte meg, a melyen megállapították a napirendet. Az alakuló országos értekezletre főképpen az ország nyugati részéből küldöttek képviselőket.

Az értekezleten függetlenségi érzelmű polgárok is voltak jelen. A radikális 48-as polgárok, a kik két év előtt a muzeum előtt hirdették ki 12 pontból álló programjukat, átiratban értesítették dr. Vázsonyit, hogy az értekezleten képviseltek magukat. Vázsonyi Vilmos elnök azonban azt felelte, hogy mint külön politikai szervezet kiküldöttjeit nem tekintheti őket, hanem mint magán embereket szívesen látják az értekezleten. Így azután a függetlenségi polgárok is megjelentek.

Nagy megbotrányozást keltett a függetlenségi polgárok között Ádám Sándor dr., volt Ugron-párti képviselő, mezőturi polgármester beszéde. Bő lére eresztett közgazdasági ide-oda kapkodás után a különböző politikai pártok bírálásába bocsátkozott és e szavakkal aposztrofálta Kossuth Lajosnak az elnöki emelvény fölélt levő képét:

— Mintha megelevenednék arczképed lelki szemeim előtt. Hallom, mint veszed helyeslőleg tudomásul elveinket, és hallom, mint mondd szeretett elnökünknek: *Te vagy az én szerelme-tes fiám, a kiben nekem gyönyörűségem telik, nem pedig a paktumos Ferencz...*

A botrányos beszédet a függetlenségi jogos és nagy felháborodással fogadták és Solymosi Márton indulatosan kiáltotta:

— *És a Va'erlandi zabszállító Gábor!*

A függetlenségi ezután egy sarokba vonultak vissza, a hol hangosan vitatták a teendőt, a mikor a pártvezetőség több tagja hozzájuk sietett és csillapítani igyekezett őket.

Nagynehezen helyreállott a rend, hogy a következő szónok első szavainál ismét megújuljon a láрма.

Zalkay Alajos pozsonyi szerkesztő ugyanis németül kezdett beszélni. A függetlenségi polgárok hangosan követelték, hogy magyarul beszéljen, mire a dunántúli svábok ugyancsak ordítottak:

— *Deutsch! Deutsch! Hör!*

A nagy zajban a függetlenségi „Éljen a független Magyarország!” kiáltással tüntetőleg elhagyták a termet.

Benn a teremben ezután Zalkay németül agitált a klerikális néppárt érdekében és folytatta dr. Ádám közgazdasági zagyalékait, végül pedig azt ajánlotta, hogy a párt czime „radikális néppárt” legyen.

Az előszobában ez alatt folytatódott a botrány. Sümegi Vilmos a kivonuló függetlenségi utját állotta és egyik józsefvárosi függetlenségi polgárt sértő szavakkal inzultálta. Solymosi Márton ekkor odaugrott és Sümegit inzultálta. A derék radikális, a ki annyiszor panaszkodott már a rendőrség ellen, visszafutott a terembe, a honnan a kirendelt rendőrtisztviselőt hívta segítségül. A távozó függetlenségiakat az Andrassy-ut sarkán érték utol, a hol Solymosit a rendőrtisztviselő igazolásra szólította fel.

A kínos incidens a teremben nagy izgatottságot keltett, a melyet alig tudott lecsillapítani Zsombor Gézának, a soproni borbélynak „humoros” beszéde, a melyben ajánlja, hogy vegyék fel a programba a vadásztörvény oly módosítását, hogy ne a vad, hanem a földmivelő nép érdeke részesüljön védelemben.

Végül a többség elhatározta, hogy a párt neve országos radikális demokrata párt lesz.

Sikkasztásért elfogott detektív.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 12.

Bukarestben ma letartóztatták Fekete József volt budapesti detektívet, aki tizenkétezer forint elsikkasztása után megszökött a fővárosból s három hónap óta bolyongott külföldön. A rendőrség világszerte köröztette; a románok fővárosában felismerték és rendőri felügyelet alá vették mindaddig, míg a távirati értesítésre megjött a budapesti törvényszék távirati elfogatási parancsa. Erre börtönbe tették Fekete Józsefet, s ott várja most a kiadatási eljárás lefolyását. Azután Budapestre kerül, ahol a bíróság törvényt lát majd felette.

Fekete József világot látott, sokat hányatott ember volt, — valódi detektív-temperamentum. Hivatalában igen jól használható volt, s a rendőrségen szerették is. Főleg a Balkán-félszigeti államocskákba nyuló ügyeket bízták rá, mert a Keletet sokat járta, alaposan ismerte az embereket is, a nyelvüket is.

A detektívség mellett gondnoka volt egy dús gazdag mágnásnak, Kráitschev Dénes bárónak. Ebben a hivatalban derekasan működött: két év alatt 12.000 forintot sikkasztott el.

A báró, mikor kiderült a dolog, ügyvédje, Wolf Vilmos dr. útján feljelentette Feketét a büntetőbírósnál. A vizsgálatot elrendelték, a vádlottat ki is hallgatták, de arra való tekintettel, hogy detektív, szabadlábon hagyták. Egy-két napig még látták ezután a fővárosban, azután nyoma veszett. Kutatták minden elképzelhető helyen, de nem akadtak rá. Végre is az ügyészség elrendelte világszerte való köröztetését.

Valószínű volt kezdettől fogva, hogy valahol a Keleten bujkál Fekete, de félrevezette a rendőrséget egy Gibraltárból jött levél, amelyben Fekete azt jelzi, hogy onnan Transzvába készül. Le is mondtak már a reményről, hogy kézrekerüljön, mikor ma Bukarestből távirat jött, hogy Fekete ott van rendőri felügyelet alatt.

A szökése óta elmúlt három hónapon át bebarangolta Fekete Szerbiát, Bulgáriát, Görögországot s legutóbb Romániában kószált. Pénze az utolsó időkben nem sok volt már. Mikor megszökött, akkor is a sikkasztott pénznek csak igen kis része volt meg. Nagyobb részét elverte. Rendkívül sokat költött egy A. E. nevű barátnőjére, a kinek fényes lakást rendezett be az újpesti város közelében. Az asszony együtt szökött vele, de hamarosan elváltak egymástól, azután egyedül barangolt Fekete.

Bukarestben a körözölevél személyleírása alapján felismerték, s felügyelet alá vették,

Szerény vizsgálóbíró távirati elfogatási parancsának vétele után pedig fogságba vetették. A kiadási eljárást megindították. Pár hét múlva a budapesti ügyészség fogházába kerül.

A szent-annai zendülés a nagyváradi királyi táblán.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 12.

A nagyváradi kir. ítélőtábla ma délelőtt tartott ülésén vette tárgyalás alá azt a felebbezést, melyet az *uj-szent-annai* véres zendülés miatt vád alá helyezettek nyújtottak be az aradi kir. törvényszék határozata ellen.

A törvényszék, mint tudjuk, a megejtett vizsgálat folyamán *harmincznégy* vádlottat talált bönösnek a szomorú kimenetű zendülés előidézésében s őket *hatóság elleni erőszak és izgatás büntette* miatt helyezte vád alá *Domokos* László kir. alügyész vádirata alapján. A vádlottak férfiak és nők, vegyesen.

A nagyváradi ítélőtábla tanácsa *Ritók* Zsigmond elnöklésével ült össze, hogy a felebbezés sorsa felett döntsön. Előadó bíró *Urbán* Adolf volt.

Urbán egész körülményesen referálta meg az ügyet és érdekesen boncolgatta a zendülés szálait, azt bizonyítva, hogy az első bíróság a vád alá helyezésben úgy a ténybeli körülményeket, mint a minősítést illetőleg helyesen járt el.

A csatolt vizsgálati iratokból kitűnik, hogy a lázadást csakugyan *asszonyok* rendezték, kiket a férfiak lovaltak fel erre a cselekedetre. *Szeiler* Antainé volt közöttük a fő kolompos, ő bujtogatta fel az amugy is izgatott hangulatban levő csoportot *Jesztl* József bíró ellen.

Egész világosan kitetszik az is, hogy a zendülők *Jesztl* és a községi előljáróságot meg akarták verni a miatt, mert az ő jelöltjüket a főszolgabíró nem kändálta.

Az előadó bíró végül kérte a táblai tanácsot, hogy a felebbezés *elutasítása* mellett az aradi kir. törvényszék végzését *egész terjedelmében hagyja jóvá* s ennek értelmében *Szeiler* Antainé harminczhárom társával együtt *hatóság elleni erőszak* és *izgatás büntette* miatt vonassék törvényileg felelősségre.

Rövid tanácskozás után a tábla az előadó bíró referálása szerint határozott s így a vád alá helyezést az elsőbírósági végzés szerint egész terjedelmében *jóváhagyta*.

A határozatot a napokban megszövegezik s leküldik a törvényszékhez. Így nem lehetetlen, hogy a nevezetes bűnügy rövid idő alatt végtárgyalásra kerül.

Ime, az angolok!

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 12.

Az angolok nagyon haragszanak a francziákra.

A walesi herceg nem megy el a párisi világiállitás megnyitására, *Viktoria* királynő évek óta most először lett hűtelen a francia Rivierához, az angolok pedig messze elkerülik Nizzát. A Párisban élő angolok még érintkezésbe se jönnek a francia társadalommal, a párisi lapokban pedig majdnem mindennap megvillan itt-ott az angolok iránti rokonszenv.

Természetesen az angol lapok se maradnak adósok a válaszszal.

Legerősebben támadta az angolokat és magát az angol királynőt is egy híres párisi élcslap: a „*Rire*“, mely „*V'la les English*“ (Ime, az angolok) czim alatt egy egész füzetet szentelt az ő kigunyolásaikra. Ezt a füzetet pedig, — mint már többször jelentettük — egyes-egyedül *Willette*, a *Rire* híres illusztrátora rajzolta meg.

Ennek a füzetnek a megjelenése készítette *Orleánsi Külöp* herceget ismert gratulációjára, mely aztán sok kellemetlenséget szerzett a hercegnek.

Az orleánsi hercegnek *Willette*-hez intézett gratulációja még híresebbé tette a *Rire* ezen számát, úgy, hogy a kiadónak gyorsan kellett egy második kiadásról gondoskodni, melyet azonosan már dupla áron ad el.

Ez a második kiadás ép most jelent meg Párisban s így talán nem lesz egészen érdektelen a híressé vált rajzokat írásban bemutatni.

A czimlap az orleánsi szüz emlékének van szentelve, mivel hát az angolokat okozták a hős-leány tüzhaláláért. A kép karóhoz kötve ábrázolja az orleánsi szüzet fején sipkával, melyen a következő felírás diszeleg; *Hérétique, Apostate, Relapse, Idolâtre*.

A füzet első illusztrációja *Wille-t* clownöltözékben mutatja be, a mint éppen földre gyurja *John Bull-t* és ennek orrát egy csomó piszokba dugja. Egy másik kép az indiai éhínséget rajzolja éles vonásokkal.

A következő oldalon egy angol lord éppen fényes kocsiába lép. *Wille-t* a következő szavakat adja ajakára:

— Enyém London egy városrésze, enyém India, enyém fél Afrika, Kanada — és mégis unatkozom.

Más helyen halottas menet vonult fel. Egy vörösbe öltözött gárdista nyitja meg a menetet, utána az Üdv Hadsereg asszonyai tipegnek, majd pedig a — *Barisson*-leányok jönnek, meg zászlóvivők. Minden egyes zászlón valami angol-gyalázó felirat van. A francziáknak az angolok elleni összes szemrehányásai egybe vannak ott gyűjtve: ők vetették fogságba *I. Napoleont*, ők gyilkolták meg *Napoleon* herceget, a gyászmenetet a biblia s a pestis alakja zárja be. A kép alatt pedig ez a sor írás áll: „*Voilà les Anglais, saure qui peut.*“ (Itt vannak az angolok, meneküljön, aki tud.)

Az angol királynő goromba módon van ki-figurázva. „Ime a *tisztelt dáma*“, ez van a kép alá írva.

A füzet egyik oldalát visszataszító jelenet képe foglalja el. Egy kis leányt seprővel üt a nevelőnője, mialatt egy evangélikus lelkész a bibliából olvas fel és előkelő urak képezik a néző-közönséget. A sarokból pedig *Viktoria* királynő nézi a jelenetet.

— A kis leányok Angliában nagyon csinosak, de sokat korbácsolják őket. Ez a szöveg ennek az illusztrációnak.

Egy kép első *Napoleont* Szent-Heléna szigetén ábrázolja, a mint mondja:

— En minden népet legyőztem — és mégis a leggyávább nép foglya lettem!

Viktoria királyné kihallgatása *Krüger*-nél czimű kép az angol királynőt *Krüger* előtt térdepelve rajzolja le.

Majd egy mezőség következik. Hollók és hienák keresik zsákmányukat, de egy hang feljűk kiált:

— Itt angolok jártak, tehát nem maradt a részetekre semmi . . .

Ezek azonban még csak a nagy óvatossággal kiválasztott szemelvények. A „*Rire*“

ezen híressé vált száma még sokkal erősebb és csipősebb dolgokat tartalmaz, melyek egyáltalán nem alkalmasak arra, hogy felkeltsék az angolok iránti rokonszenvet.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az ipartestület közgyűlése. Vasárnap délelőtt tartotta az aradi ipartestület rendes évi közgyűlését *Nikolits* Péter elnökle alatt, *Kiss* Ferencz titkár olvasta fel a jelentéseket és számadásokat, melyeket tudomásul vettek. Az alapszabályoknak a rokkant alapra vonatkozó részét meg fogják változtatni és ezen alapszabály készítő bizottságában az elnök és titkár vezetése alatt *Mihálik* József, *Rosmanith* Albert, *Lénárt* Imre, *Steigerwald* Alajos, *Probst* Mihály, *Varga* József, *Reinhart* Gyula, *Havancsák* Lajos és *Berán* Antal küldettek ki. Husz tag aláírásával ellátott beadványra a közgyűlés elhatározta, hogy tíz részjeggyel belép az országos hitelszövetkezetbe.

(*) Az aradi kereskedő ifjak betegsegélyző-egylete *Wadowszky* Gusztáv elnökle alatt vasárnap délután tartotta közgyűlését, melynek folyamán a *Biró* Lajos titkár által felolvasott és előterjesztett jelentések és számadások jóváhagyattak. *Ottenberg* Tivadar érdemeit, ki másoldalu elfogultsága miatt mondott le a régóta viselt alelnöki tisztról, jegyzőkönyvben öröklítették meg. Alelnöknek *Kneffel* Lajos indítványára közfelkiáltással *Gebhart* Istvánt választották meg. — *Kronberger* Mór indítványára egyhangulag megválasztották a felügyelő-bizottságba rendes tagokul: *Glück* Dezső *Kneffel* Lajos, *Nádler* Lajos, *Schenk* Samu, *Szauer* Adolf, *Pick* Ernő, póttagokul *Ferdinánd* Demeter, *Barta* József, *Zimmermann* Ignác a választott bíróságba rendes tagokul: *Grünberger* Jakab, *Illics* Zsigmond, *Ungár* Armin, *Wechsler* József, *Weisz* Sándor, *Weisz* Endre, póttagokul: *Balogh* Lipót, *Kálmán* József, *Klein* Sándor.

(*) A pankotai önkéntes tűzoltókar XXI. évi közgyűlését f. hó 11-ikén tartotta meg a község házában. A tisztkar lemondása után egyhangulag s újból megválasztották: főparancsnoknak *Asbóth* Gyula, alparancsnoknak *Frank* Vincze, titkári *Barth* Gyula, pénztárnokká *Kócsi* János.

Bánffy nyilatkozatai Ugronról.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 12.

Bánffy Dezső báró érdekes nyilatkozatokat tett *Ugron* Gáborral való ügyének titkos rejtelméről, azokról a mélyebben rejtőzködő okokról, a melyek a *Vaterlandban* elkövetett orvátmadást előkészítették.

A *Neues Wiener Tagblatt* tudósítója interjuintervolva meg *Bánffy* bárót s a következő újság ma este megjelent száma közli az érdekes cikket. Bevezetőül a politikai párbajokról ír s itt a következőket mondja:

Hogyha a párbajok nem volnának, Magyarországon fel kellene találni ezeket, mert úgy szólván minden politikai kérdést pisztolyal és karddal intéznek el. A kard és a pisztoly szorosan hozzátartozik a nyilvános élethez. Most is egy pisztolylövésekkel megoldott affér foglalkoztatja a magyar politikai és társadalmi világot: a *Bánffy* Dezső báró főudvarmesteré és *Ugron* Gáboré.

Ez a két ember áll most a középpontban. *Bánffy* báró torgyökeres szabadelvű és protestáns. — *Ugron* katolikus és klerikális. Az már mellékes, hogy közjogi szempontból is ellenlábások, személyük szerint pedig ellenségek. — Csodálatos, hogy Magyarországon épen az utolsó hónapokban tört ki a harc a liberálistizmus és klerikalizmus, a protestánsok és katolikusok között. A helyzetet legjobban a *Majláth* püspök esete jelzi. A püspök székfoglalása után az „erdélyi püspök“ czimére tartott igényt. Ez ellen a protestánsok állást foglaltak. *Bánffy* alatt hasztalan követelődött a püspök, most azonban harcba mert szállani, s különösen az

utolsó időkben a harc katolikusok és protestánsok között nagyon kiéleződött. Az erdélyi katolikusoknak egyik vezető emberük Ugron volt.

Ezt a helyzetet véve kiindulási pontul, megkérdezte a N. W. T. tudósítója Bánffy bárót, hogy mit tart Ugronnal való afférjéről. Erre a főudvarmester így felelt:

— Az ügy személyes része felől nem nyilatkozhatom; ez a része el van intézve. A politikai része még előbb szintén elintézésre nyert. A parlament, a közvélemény és a társaság a legfényesebb elégtételt adta nekem a szenvedett igaztalanságokért. Én legalább teljesen meg vagyok elégedve. *Hogy miként kerültem bele ebbe a hajzába, máig sem tudom.* Hogy mi indította specialisan Ugront arra, hogy rám lőjön vissza, azt sem tudom, mert én teljesen távol álltam és állok az ellene indított akciótól. A zabszállítási affért a lapokból tudtam meg. *Ezt az akciót sem nem inszenáltam, sem nem inspiráltam, sem későbbi folyamán nem vezettem.* Hiszen az első lépés oly testületben történt, a melyre nekem semmi befolyásom nincs.

Azt kérdezte itt a tudósító, *nem tartja-e Bánffy az egész támadást klerikális akciónak, amely a protestáns Bánffynak szól, az erdélyi protestánsok vezérének.* Erre Bánffy így felelt:

— *Lehetséges. Különösen ha az ember elgondolja, hogy hol pillantott a támadás napvilágot.*

Az egész beszélgetés és a politikai helyzet megfigyelése alapján a tudósító avval a következtetéssel végzi cikkét, hogy a most elmúlt afférek csak epizódok, csak kitörései egy készülő nagy harcnak, amelyet ezután fognak még megvívni a klerikális katolikusok ellen a liberális protestánsok.

Andrényi Lajos végrendeletét megtámadták.

— Két milliós pör. —

Arad, márczius 12.

Andrényi Lajos, a Nagyváradon nemrég elhunyt előkelő vaskereskedő végrendeletét, melyben az Andrényi-család aradi tagjai vannak közlőre érdekelve, pörrel támadták meg a rokonok és annak megsemmisítése iránt már lépéseket tettek. Az érdekes végrendeleti pör előzményeiről a *Nagyvárad-Napló*-ban a következőket olvassuk:

A február hó 3-ikán elhunyt Andrényi Lajos tudvalevőleg legkedvesebb unokaöccsét Andrényi Károlyt nevezte ki általános örökösül. Ezenkívül többi unokatestvérei és pedig gyoroki Andrényi Adrienne férj. bellusi Baross Ferenczné. gyoroki Andrényi Elvira, gyoroki Andrényi Paulin, Schäffer Adolf, Schäffer Margit férj. Vertán Péterné, Schäffer Béla, Schäffer Jenő, gyoroki Andrényi Elza férj. Kremer Józsefné, gyoroki Andrényi Margit, gyoroki Andrényi Mária, fejenként 50—50 ezer koronát; gyoroki Andrényi Kálmán unokatestvére, ki jelenleg Bécsben katonai intézetben van 100.000 koronát örökölték.

Egyetlen élő nővére Andrényi Ilona özv. Schäffer Adolfnének 4800 korona évi járadékot hagyott.

A végrendelet özv. Andrényi Kálmánné támadta meg és pedig három leánygyermek nevében.

Andrényi Lajosnak ugyanis három testvére volt: Ilona — özv. Schäffer Adolfné, Károly és Kálmán. Ez utóbbinak az özvegye Margit, valamint Márta és Elza, férjzett Kremer Józsefné kéri most a végrendelet megsemmisítését, mert ők csak 25.000—25.000 frtot kaptak, míg a másik két ág, t. i. a Ká-

rolly fia általános örökös, az Ilona pedig még 2400 frt évi járadékot is kap.

A megtámadás iránt az első keresetet a mult héten adta be dr. Pollatsek Alfréd budapesti ügyvéd megbízásából dr. Thury Kálmán és annak alapján már el is rendelte a nagyvárad kir. törvényszék az elhunyt Andrényi Lajos kezelőorvosai, dr. Bodor Károly és dr. Berkovits Miklós kihallgatását.

A végrendelet ugyanis 1898-ban készült. Akkor Andrényi Károly aradi vaskereskedő, akit az elhunyt leginkább kedvelt, elküldötte Andrényi Lajosnak a rokonok névsorát és ő ennek alapján készítette el végrendeletét.

„De nem írta alá. 1899. augusztus hó 4-ikén magához hívatta Andrényi Lajos két jó barátját Himler Károlyt és dr. Hoványi Gézát és ott előtük aláírta ezt az iratot, melyet „Végrendelet”-nek czimzett. Himler Károly és dr. Hoványi Géza is aláírták, mint tanuk. Ezen aktusnál jelen volt Mezey Mihály kir. közjegyző is a végrendeletet magához vette s így az „közjegyzőnél letétemenyezett magán végrendelet lett.”

Mivel azonban özv. Andrényi Kálmánné azt tartja, hogy 1899. aug. 4-ikén már nem volt meg Andrényi Lajosnak a teljes cselekvési képessége, a mult héten beadta az érvénytelenítés iránti keresetet.

Ennek pótlásául tegnap újabb beadványt nyújtott be a törvényszékhez a Nagyváradon időző dr. Pollatsek Alfréd budapesti ügyvéd és abban azoknak a bécsi egyetemi tanároknak a kihallgatását is kérte, a kiknél Andrényi Lajos az időben konzultált, sőt a közel napokban még más újabb nagyvárad tanuk kihallgatását is fogják kérni.

Ezzel szemben dr. Mihelyi Lajos, az általános örökös, Andrényi Károly jogi tanácsosa, azt jelentette ki, hogy néh. Andrényi Lajos a végrendeletét halála előtt majdnem két évvel sajátkezüleg írta meg és írta alá. A közjegyzőileg deponált végrendelet minden törvényes kellekkel el van látva, azt a végrendelet szabado elhatározásának korlátlan birlalatában ruházta föl a törvény által megkivánt formával. Az ellenkezőnek, beigazolását teljesen kizártnak tartja, dv meg a hetek mulva megtartandó hagyatéki tárgyalás befejezéseig meg sem támadható.

HIREK.

— **Stefánia esküvője.** Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy Stefánia özvegy trónörökös nő esküvője Lónyay Elemér gróffal, végleges megállapodás szerint e hónap tizenkilencedikén délelőtt tizenegy órakor lesz a miramarei kastély kápolnájában. Vasárnap Bécsben az a hir volt elterjedve, hogy az esküvőt már szombaton megtartották egész csendben. Tudósítónk fentebb közölt jelentéséből kiviláglik, hogy ez a híresztelés alaptalan volt. — Apponyi Lajos gróf, magyar királyi udvarnagy, ma hosszabb ideig beszélt a képviselőházban Széll Kálmán miniszterelnökkel. Politikai körökben azt hiszik, hogy ez Stefánia főhercegnasszony közeli házasságával van összefüggésben. — A főhercegnasszony kelengyéjét vasárnapi cikkelyünkben ismertettük. Tudósítónk jelentése szerint a gazdag kelengye összes költségeit a király fedezte, mert Stefánia atyja: Lipót belga király megtagadta az eddigi ötvenezer frank tüpéncz kifizetését is. A kelengyét Stefánia egészen saját izlése szerint maga rendelte.

— **Beles János lemondása.** Beles Jánost, a mária-radnai kerület országgyűlési képviselőjét tudvalevőleg az igazságügyi miniszter kinevezte aradi kir. közjegyzővé. Mivel a képviselői állás a közjegyzőséggel nem fér össze, Beles

mandátumáról a napokban leköszönt s erről értesítette a képviselőház elnöki hivatalát. Perczel Dezső elnök a Ház mai ülésén már bejelentette a lemondást s egyszersmind azt is, hogy a mária-radnai új választás tárgyában közelebb megteszi az intézkedéseket.

— **Márczius 15.** A nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság tisztelettel megkéri Aradváros hazafias közönségét lenne szives a márczius 14-iki zenés takarodó alkalmával ablakait megvilágítani és a házakra nemzeti színű lobogót kitűzni. A zenés takarodó a következő utcákon fog végig haladni: Indulás az Atilla-térről a kápolna-, Deák Ferencz-, Fábian-, Batthyányi-, Széchenyi-utcákon végig, a József főherceg-uton a buzatérig, onnan a tulsó oldalon a városháza elé. A városháza után a megyeháza előtt megállás. Az Andrassy-uton, Atzél Péter-utcán át megkerüljük a szabadságtér, Forray-utcán végig, a Tökölly-téren át a Heim Domokos-utczába, onnan a tűzörségi lak-tanyába. A zenés takarodónál csakis az állami tanító-képző intézet hazafias ifjusága fog részt venni.

— **Luczenbacher meghalt.** Id. Luczenbacher Pál nagyiparos, főrendiházi tag, a Bécs melletti Hütteldorfban, hol idegbetegségben november óta gyógykezelés alatt volt, vasárnap délután 83 éves korában meghalt. Luczenbacher egyik leggazdagabb embere volt az országnak. Szegény kubikus szülőktől származott, saját szorgalmával, tehetségével szerezte megmérhetlen vagyonát. A főrendiháznak életfogytiglan kinevezett tagja volt és pedig a legelső között, mert nyomban a főrendiház újjászervezése után kinevezték. Szobban óriási birtoka van s szobbi előnévvel nemességet is kapott.

— **Képviselőjelölés Lippán.** Levelezőnk írja: A lippai kerületi szabadelvűpárt ma délelőtt, a József főherceghez czimzett vendéglő dísztermében nagygyűlést tartott a czélból, hogy Görgey Gyula elhunytával megüresedett országgyűlési képviselőség betöltésére jelöltet állítson fel. Előbb a párt tisztviselő karának ujonnan szervezése vált szükségessé. A párt eddigi elnöke, Marossy Ferencz m. kir. erdőmester helyébe, ki már három év óta távol van Lippától. Vannay Gusztávot, a kerületben nagy népszerűségnek örvendő kir. közjegyzőt választották meg. Alelnök lett Steiner János dr. ügyvéd és Schwarz Ferencz, jegyző Sárosy Antal, pénztárnok Klepp Miklós. A nagygyűlés egyhangulag Fülöp Béla dr. temesvári ügyvéd jelöltségében állapodott meg, kit, mivel éppen Lippán időzött, egy, a közgyűlésből kiküldött bizottság kért fel a jelöltség elfogadására és programmbeszédének megtartására. Fülöp Béla dr. Blaskovits Ferencz orsz. képviselő kíséretében jelent meg a zsufolásig telt teremben, hol őt a párt nevében Vannay Gusztáv elnök fogadta. Fülöp elmondotta programmbeszédét, délután pedig kirándult Ujfalura és Hidegkútra, honnét tovább folytatja körutját a kerületben.

— **Aradmegye rendkívüli közgyűlése.** Aradvármegye f. évi hó 19-én rendkívüli közgyűlést tart. Ez alkalomból 18. és 19-én az aradi és csanádi egyesült vasutak 104. számú személyvonata Brádig, 19 és 20-án pedig a 101. számú személyvonat Brádról fog közlekedni.

— **Kitüntetett miniszteri tanácsos.** A király vértessaljai Vértessy Géza miniszteri tanácsosnak, hü. buzgó és kitünő szolgálatai elismerésül a Lipórend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

— **A fuvardíj.** Mint értesülünk, a belügyminiszter a legközelebbi napokban körrendeletet fog intézni a vármegyékhez, a képviselőválasztási fuvardíj tárgyában. A körrendelet négy, vagy öt pontban megjelöli azokat a fő szempontokat, melyek a fuvardíj megszabályo-

zásánál a kuriai bíraskodási törvény megfelelő rendelkezésének intenciójához képest okvetlenül figyelembe veendő s felhívja a vármegyei municipiumokat, hogy ezeknek a szempontoknak, valamint a helyi viszonyoknak szem előtt tartásával is új fuvardij-szabályrendeleteket állapítsanak meg, illetőleg azt, a mely jóváhagyásra már föl volt terjesztve, ily értelemben és irányban dolgozzák át.

— **Miniszeri döntés a kerékpár-adóban.** Ismeretes *Arad* város törvényhatóságának határozata, melylyel a kerékpárok megadóztatását behozta. Erről szabályrendeletet is készített a közgyűlés s a belügyminiszterhez küldte jóváhagyás végett. A minisztertől ma érkezett meg az erre vonatkozó döntés, mely a szabályrendelet általánosságban *jóváhagyja*, csupán némi módosításokat rendel el. Így módosításra szorul az *automobilokra* vonatkozó rész, olyan formán, hogy az automobil csupán mint sport-eszköz esik adó alá. A *katonák* kerékpárjaira a szabályrendelet nem ró adót, mire nézve a miniszter, — hogy esetleges zavarok kizárassanak — példaként felhossa a *temesvári* szabályrendeletet, mely csupán a tényleges szolgálatban álló és a parancsnokság rendelkezése folytán kerékpározni köteles katonákat menti fel az adó alól.

— **Sajtóper Kassics ellen.** A nyughatatlan vérű *Kassics* Péter, volt miniszeri osztálytanácsos, *Radikális* cím alatt lapot indított meg, melynek ma látott napvilágot az első száma. A lap jó omennel indul: már az első számnál nyakába akasztanak egy sajtóperet. *Kassics* lapjában gyanúsításokkal illeti *Perczel* Dezső Házelnököt, mint volt belügyminisztert. *Perczel* rögtön sajtóperet adott be a szerkesztő-kiadó *Kassics* ellen.

— **A Reichsrath elnöksége a királynál.** *Bécs*-ből táviratozza tudósítónk: O felsége ma az általános kiballgatások során a képviselőház elnökségét fogadta. A kihallgatásról a következő komünikét adták ki: Miután *Fuchs* dr. elnök a két alelnököt bemutatta, O felsége az elnökhöz intézett szavaiban annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a parlament éljen alkotmányos jogaival és dolgozzék szorgalmasan az állam valamennyi népének javára. *Prade* képviselőnek azt mondta O felsége, hogy örül a képviselőház elnökségébe való bevezetésének, ugyszintén *Zacek* második alelnök megválasztásának. *Zacek*nek azt mondta az uralkodó, hogy nagyon jó indulattal viseltetik a cseh nemzetiség iránt. Mind a két alelnökhöz intézett szavaiban azt a kívánságát fejezte ki O felsége, hogy mozdítsák elő a béke művét.

— **Goldis és a budapesti román parókia.** A Budapesten és környékén lakó görög-keleti románok ma gyűlést tartottak az Angol királynőszállóban, hogy megalakítsák Budapesten a görög-keleti román parókiát. A gyűlésen *Gáll* József főrendiházi tag elnökölt s mintegy kétszázan vettek rajta részt. *Gáll* József röviden ismertette a történetét a budapesti románság egyházügyének, mely ma már *Goldis* János aradi püspök pártfogása folytán abba a stádiumba jutott, hogy a parókia megalakítható. A gyűlés erre egyhangulag és lelkesedéssel kimondta, hogy megalakítja a parókiát és lelkeszsze szintén egyhangulag *Bogoevici* György, eddigi román hitoktatót választotta meg. Egyházi bizottsági tagokká dr. *Gáll* József főrendiházi tagot, *Szerb* György országgyűlési képviselőt, *Rácz* Gerő miniszeri tanácsost, *Kandidaky* János nagykereskedőt, dr. *Puscariu* Gyula törvényszéki bírót, dr. *Dumitreanu* Agoston rendőrvost, *Suciu* Szilvius miniszeri fordítót, dr. *Babes* Emil ügyvédet, dr. *Cupsa* Viktor miniszeri fogalmazót és *Todorescu* Pál nagybírókat választották. A gyűlés ezután a kápolna építésének előkészítésére és egyéb szükségletek beszerzésére bizottságot küldött ki, a magyarországi román egyház fejeit pedig távirathatán üdvözölte.

— **Szociál-demokraták tüntetése.** Bécsben — mint tudósítónk telefonon jelenti — a szo-

ciál-demokraták ma öt helyen tüntető gyűlést tartottak, melyeken a kormány magatartását bíralták a legutóbbi bányász-sztrájk alkalmából; egyik helyen a rendőrség közbelépése vált szükségessé. A rendőrök kivont karddal oszlatták szét a tüntetőket, kik közül többeket le tartóztattak.

— **Halálos baleset az ágyu mellett.** A *glogováci* mezőkön ma reggel végzetes szerencsétlenség történt. A kisszentmiklósi tüzérség tartotta gyakorlatait *Mondorlak* és *Glogovác* között a helyőrséggel együtt. Ilyen gyakorlatok alkalmával, melynél a lövöldözés gyakorlati töltényekkel szokott történni, a munició kímélése szempontjából egyik-másik ágyunál piros zászlókat szurnak le a földre, mely azt markirozza, hogy az illető üteg folytonos működésben van. A zászlót ma *Tomics* Vladimir verseczi születésű köztüzér kezelte. Mikor át akart menni a jobboldali frontra, ahelyett, hogy az ágyuk megett ment volna, mint az szigoruan meg van hagyva, saját ügyetlenségéből és kapcsolásából az ütegek előtt szaladt át, éppen a tűz-re már ki volt adva a vezényszó és a tüzemester a gyújtószinórt elrántotta. A lövéssel járó nagy légnyomás *Tomics*ot, ki épp a lövonalban volt, óriási erővel a földhöz vágta. A szerencsétlen köztüzér *halálos sérülést szenvedett* s kétséges, életben marad-e. A tüzelést rögtön beszüntették s *Tomics*ot a *glogováci* előljárástól kért kocsin szállították a helyőrségi kórházba.

— **Az Erzsébet-körút zsákutczája.** Az *aradi* Erzsébet királyné-körút háztulajdonosai folyamodást intéztek a tanácshoz, hogy a „*Vas fürdő*”-höz vezető zsákutczát szüntesse meg. Ha ez a piszkos, bűzös zug valamiképen eltűnik mindenestre hozzájárul a fejlődő városrész szépségéhez.

— **Vizsgálat a Korek-ügyben.** A zombolyai adótárnokot *Korek* Ernőt ma — mint nekünk jelentik — exhumáltatták. A bonczolás megejtésekor konstatálták, hogy a halált mérgezés okozta. Az azonban, hogy erőszakosan vagy öngyilkossággal mult ki, még nincs megállapítva. A vizsgálat folyik.

— **Hunyady esperes temetése.** *Hunyadi* János aradszentmártoni róm. kath. esperes temetése, mint kurticsi tudósítónk jelenti, ma ment végbe nagy részvét mellett. Az általános tiszteletben élt pap temetésére igen sokan jöttek el az egész környékről. A gyászszertartást a gyulai esperes végezte tizenhatsz pap segédlete mellett. Avégtisztességen *Kurtics* község előljárársága, tanítója és több előkelősége által képviseltette magát.

— **Nagy tűz.** *New-Arkban* — mint nekünk telefonon jelentik — egy nagy bérház, a melyben olasz munkások laktak, kigyulladt és teljesen leégett. Tizenöt olasz munkás, kiknek nem sikerült menekülni, bennégett.

— **A zsbárusok piacza.** Ismeretes az az intézkedés, mely a zsbárusok kirakodását a *József főherceg-utról* eltiltotta. A zsbárusok ez ellen a belügyminiszterhez felebbeztek, kitől ma jött meg a döntés, mely szerint a zsbárusok csupán a nagyobb forgalmu helyektől távol árusíthatják portékáikat. E szerint a *József főherceg-uton* nem maradhatnak meg.

— **Purim-ünnep.** Az aradi izraelita zsinagógában a szerda esti Purim-ünnep istentisztelete fél 6 órakor kezdődik.

— **A munkásképző-intézmény** utolsó felolvasása vasárnap délután folyt le a városháza dísztermében, méltóan fejezvé be az idei előadások sorozatát, mely alkalommal zsufozásig telt meg a terem hallgatósággal. E záró-ünnepélyen ünnepelték meg márczius idusát, a szabadság ünnepét. Elsőnek az iparos-ifjak dalárdája énekelte el a Hymnuszt, majd *Schmidt* Gyula nagy hatással, szavalta el a „*Talpra magyar*”-t. *Blum* Imre *Abrányi* Emilnek Márczius 15. című

verse ügyes előadásával zajos sikert aratott. Az ünnepélyt az iparos ifjak dalárdájának szép éneke zárta be. A vasárnapi ünnepélylyel befejezte a Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye ez idei üdvös működését, melylyel a munkás osztálynak élvezetes és tanulságos szórakoztatást adott.

— **A Theatre Français újra építése.** A francia kamara mai ülésén a leégett színház ügyével foglalkoztak. Mint egy párisi sürgöny jelenté, *Leygues* kultuszminiszter két millió kétszázezer frank hitelt kért a leégett Theatre Français ujjá építésére.

— **Megfelebbezett aszfaltozás.** Mint megírtuk *Rocheim* Náthán vállalkozó, felebbezést adott be a közgyűlés azon határozata ellen, hogy több burkolásra kerülő mellékutczát aszfalt-burkolattal lássanak el. A városra nézve előnyösebbnek mondotta, ha vele köt szerződést, *koczkaköb-burkolatra* nézve. A felebbezés a belügyminiszter elé került, ki azt ma érkezett leiratában elutasította.

— **Az étvágycsináló kinematográf.** Párisban legutóbb nagyon megráfalta egy főur a barátait. Az arisztokratának az a hire volt, hogy kissé tulságosan ül rá a pénzére, sohasem fogad házában társaságokat, ünnepeket, ebédeket, vacsorákat nem rendez, holott megtehetné, mert pénze bőven van. Egy napon azonban meghívó érkezett tőle hozzájuk vacsorára. A vendégek már a terembe léptükkor nagyon elcsodálkoztak. Az összes villamlámpások fekete fátyollal voltak bevonva, az asztalfő mellett pedig nagy, fehér selyemet feszítettek ki. Behozták az osztrigát. A kifeszített selymen pedig megjelenik az első élőfénykép. Az osztrigaszedő nőket mutatja be. A tenger felől óriási vihar közeledik. A asszonyok élete veszélyeztetve van. Ok azért tovább vágják le a sziklákról az osztrigát. A parton az uri népség egykedvűen nézi az életveszélyes munkát. Villámok cikáznak, végül a vihar besodorja a szegény teremteseket a tengerbe. A vendégek igen kevés osztrigát fogyasztottak. A második fogás szágóleves volt. Uj élőfénykép. Afrikában vagyunk, ahol száz meg száz néger fejt ki hüvelyéből a szágót. A nap égetően tűz. Több ember kidül a napszúrától. A munkásfelügyelők végig ostorozzák a páriákat. A leves sem izlett valami nagyon a vendégeknek. Az illatos sült ételeknél a vágóhid véres jeleneteit mutatja be a kinematográf. Es így végig, valamennyi fogás tálatásánál a legborzasztóbb képek mutatták be azt a nyomort és küzködést, amelyen át a vendégek jóllakhatnak. De nem laktak jól, mert bizony elment minden étvágyuk a gurmanderiáktól. Ezentul nem is vágyakoznak a gróf ur meghívására.

— **Furfangos szociálisták.** Kispesten a napokban fáklyesmenet volt *Holbeisz* József nyugalmazott plébános tiszteletére. A menetben részt akartak venni a szociálisták is, de előre kijelentették, hogy a rendezés költségeiből ők is kikérik a magok részét. A mit követeltek, mindössze 209 korona volt. Az ünnepelt készséggel meg is adta nekik ez összeget s fáklyát is osztogottak közöttük. Az ünnepélyre összegyűltek. *Holbeisz* lakása környékén, megabuzogultak, azután fáklyásmenetű alakulva, elvonultak az alkotmányos költséggel a korcsmába.

— **Az egri panama.** Az öngyilkossá lett *Eliásy* sikkasztása miatt csödbe került egri hitelintézet igazgatósági tagjainak vagyonára, mint nekünk sürgönyzik, ma elrendelték a bűnügyi zárlatot. A zárlat egy millió korona valószínű kár erejéig terjed.

— **Kereskedő segédek figyelmébe.** A *Hirschl* Zsigmond és neje szül. *Steinitzer* Regina által 1848. évi márczius hó 15-ike emlékére tett és munka nélküli, szülködő kereskedő segédek segélyezésére szánt ezer koronás alapítvány második évi kamatai az alólírott kereskedelmi és iparkamara elnöksége által f. hó 13-án fognak odaitéltetni arra érdemes, gyámolításra szoruló kereskedő segédnek. Felhivatnak ennél fogva mindazok, a kik ezen segélyre igényt tartanak, hogy megfelelően felszerelt kérvényüket a ke-

reskedelmi és iparkamara titkári hivatalában f. hó 14-én d. u. 5 óráig benyujtsák. Aradon, 1900. évi márczius hó 11. *Az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöksége.*

— **Megsütött gyermek.** Borzalmas esetről ad hirt szarvasi levelezőnk: A babonának esett ismét áldozatul egy szerencsétlen gyermek. Csak a múlt héten ítelt a gyulai törvényszék egy bűnügyben, melynek hőse *Ancsin Rodák* Pál csabai lakos felesége volt, ki beteg gyermekét a sütőkemenczébe dugta, hogy borbajából kigyógyuljon. A gyermek összeégett, de mivel az asszonyra a szándékos emberölést nem lehetett rábizonyítani, csak két havi fogházra ítélték. Teljesen hasonló a szarvasi eset, a hol *Nemes Mihályné* követte el ezt a borzalmas dolgot hat éves, Mari nevű leányával. Bőrbetegsége volt a leánynak, s azt hitte az anyja, hogy kigyógyul a forró sütőkemenczében. Kenyérsütés után beledugta a szerencsétlen gyermeket a kemenczébe s talán ott pusztul a kis leány, ha éktelen sivalkodására elő nem szaladnak a szomszédok s ki nem mentik. Elevenen csaknem megsült a szegény gyermek, ki súlyos égési sebeit sokáig fogja kiheverni. A szivtelen anya ellen folyik a vizsgálat.

— **Deschanel a háborúról.** *Deschanel*, a francia kamara elnöke a parlamenti tudósítók lakomáján, a melyen ő elnökölt, beszédet mondott, a melyben többek között azt mondta, hogy gondolatait néha félremagyarázzák. Így történt, hogy a háboru dühös barátjának tüntették föl, mert annak a nézetének adott kifejezést, hogy a békének, a haza méltóságának és nagyságának legjobb biztosítéka a hadügyek terén való haladás.

— **A szultán leánya megszökött.** *Konstantinápolyból* táviratozzák, hogy *Hadijde*, a szultán leánya megszökött. *Hanum Nigjar*, az ismert török költőné, a magyar származású *Ozmán* basa leánya és *Hamid Riza* bej nővére voltak a szökésben társai. Mind a hárman tagjai voltak a *Vatan* nevű ifju-török egyesület végrehajtó-bizottságának, s Franciaország felé vetették utjokat. A szultánt leánya szökése nagyon megrendítette.

— **Uj ágyuk.** A gyorstüzéző ágyuk beszerzésének kérdése már évek óta kísért monarkiankban. Franciaország már teljesen elkészült tüzérsége új fegyverzésével. A német birodalomban is gyártják már az új ágyukat, Olaszország pedig a napokban fogadta el az új gyorstüzéző ágyumintát. Hadseregünknel valószínűleg csak 1902-ben fogják megkezdeni a gyorstüzéző ágyuk gyártását. A *Berliner Militär Wochenblatt* tegnapi számában hosszasan foglalkozik az osztrák-magyar tüzérség új fegyverzésével. A német katonai lap állítása szerint jelenleg négy ágyuminta kipróbálásával foglalkoznak a közös hadseregnek. — A négy ágyuminta 7.5—7.8 cm. ürmérettel bír s a lövedékek 8.5 kaliber hosszúak. Az új ágyuminták közül háromnál a lövés után a cső zökken vissza. A visszalökés gyengítésére háromféle féket alkalmaznak. A lövegek a Nordenfeld-závarathoz hasonló ékzárral vannak ellátva. Saját értesülésünk szerint a német lap hire nem felel meg a valóságnak. A steinfeldi tüzérségi gyakorlóterén az utóbbi időben több gyorstüzéző ágyumintát próbáltak ki. A kísérletek azonban nem végződtek kielégítő eredménnyel, úgy, hogy most a leginkább megfelelő két ágyumintán végeznek némi módosításokat és ezekkel folytatják a kísérleteket.

— **Sertésvész — rókák.** *Erdélyből* írják, hogy a vaddisznók az erdőben legelésző szelid disznóktól megkapták a sertésvészt és se-regestől hullanak. A rókák rákaptak az így elhullott vadsertések husára, a vész közöttük is elterjedt úgy annyira, hogy igen sok elhullott rókára akadnak.

— **A számi ikrek szétválasztása.** Olyan nyomon van az orvosi tudomány, amelyből arra lehet következtetni, hogy a műtét sikerülni fog. Az ikrek maguk ugyan nem az eredeti számiak, — ezek már régen meghaltak, de két gyermek hasonló összenövéséről van szó.

Nem ritka az az eset, hogy két gyermek összenöve jön a világra. Két ilyen szerencsétlen gyermeket Braziliában orvoshoz vittek, hogy, ha lehetséges, segítsen rajtuk. Az orvos Röntgen-sugarak segítségével megvizsgálta a gyermekeket és ezzel a vizsgálattal megállapította, hogy a fénykép szerint semmiféle nemesebb szervük nincsen összenöve. Több hirnevés tanárt hívott ezután konziliumra, s ezek elhatározták, hogy a műtétet megkísérik. A gyermekeket elaltatták. A műtét első részében tényleg sikerült is. Operáció közben azonban rájöttek, hogy a gyermekek mája közös, tehát ezt is szét kellene vágni. Az orvosok ezt már nem merték megtenni, mert féltek a sok vérvesztéstől, azonfelül a narkózis is már hosszú ideig tartott. A sebet bekötötték és most módot keresnek arra nézve, hogy lehetne a műtétet nagyobb veszedelem nélkül befejezni.

— **Megölte a vendégét.** *Gubovics* Mihály jó módu felső-vecerekéi gazda nyílt házat tartott. Szívesen látott vendégeket bármikor s akkor nagyban járta a boros kancsó. Volt azonban a gazdának egy rossz szokása. Mikor ugyanis úgy késő éjjel már felhevült, akkor hazakergetett minden vendéget s egyedül folytatta az ivást. A napokban is mulatság volt *Gubovics* nál s a vendégek között volt *Hofinecz* László a szomszéd faluból. A mulatság vége mint rendesen, most is kikergetés lett. A vendégek eltávoztak, de *Hofinecz* még visszafordult és bekopogtatott az ablakon, mert ott felejtette a gubáját. A bortól felhevült részeg *Gubovics* e miatt annyira dühös lett, hogy fejszét ragadott s az utcára rohanva *Hofinecz* Lászlót többször egymásután úgy fejbe sújtotta, hogy az *holtan rogyott össze*. A gyilkost elfogták.

— **Harcz az orrvadászokkal.** *Draskovich* Iván gróf szilasi uradalmában a portyázó erdőőrök a vadaskert felől lövést hallván arra felé tartottak. A vadaskerthez érve egy embert láttak a kerítés mellett lövésre kész fegyverrel állani, de a mint az erdőőröket meglátta, eltűnt. Nehány percz múlva három ember ugrott át a vadaskert kerítésén s az erdőőröket meglátva, mindhároman czélba vették őket s rájuk lőttek, majd az erdő sűrűjében eltűntek. Szerencsére csak egy lövés talált s egy erdőőrt a lábán súlyosan megsebesített. Az erdőőrök az esetet a csendőrségnek feljelentették s a nyomozás folyamán sikerült a tetteseket *Csepán* Péter, *Csepán* Sándor, *Balázs* János és *Jóó* István kákicsi lakosok személyében, kik notorius orrvadászok, letartóztatni. — Sokkal szomorubb véget ért *Zsadány* község határában *Schultheisz* István erdőőr. *Schultheisz* régóta hadilábon állott a *Zsadányi* orrvadászokkal, a kiket egyre-másra jelentgetett fel, s kik sok büntetést fizettek e miatt, de az orrvadászattal mégsem hagytak fel. A vadászok eleinte megakarták vesztegetni az erdőőrt, de ez nem használt. A napokban *Schultheisz* kissé ittas állapotban elindult az erdőbe, a honnét nem is tért többé vissza. Mikor keresésére indultak, a község alatt elfolyó patakban rá találtak holttestére. *Schultheisz*t előbb agyonverték, aztán bedobták a holttestét a patakba. A csendőrség megindította a nyomozást, s csakhamar ki is derítette a gyilkosság elkövetőit, három ismert s többször büntetett vadász személyében.

— **Magyar ruggyanta áruk.** A belügyminiszter a városhoz leiratot intézett, melyben felhívja figyelmét arra, hogy a ruggyanta téritmények és bélyegzőkben való szükségletét kizárólag Magyarországi gyártmányokból szerezzék be.

— **Veszedelmes lórugas.** *Ponta* György aradi, csutóra-utcai lakost a saját lova ma úgy fejbe rugta, hogy eszméletét veszítve terült el a földön. Sérüléséből két hétnél előbb alig gyógyul fel.

— **Jótekonyság.** A „Nemzeti“ baleset biztosító részvénytársaság tekintetes aradi főügynöksége, az aradi polgári jótekonyság-egyletnek hat koronát adományozott, mely adományért hálás köszönetet mond az elnökség.

Az aradmegyei takarékpénztár volt szives az aradi 1848—49-iki honvédegyelet pénztár gyarapítására hatvan koronát adományozni. Az aradi hon-

védegyelet nem mulaszthatja el leghálásabb köszönetét ezen nemes tetteért kifejezni. Arad, 1900. márczius 11. *Simay* István, egyleti elnök. *May* Soma titkár.

— **Elveszett gyémánt.** Egy lencse nagyságu, gyürüből kiesett gyémánt veszett el a Petőfi-utcától a Kánya-féle vendéglőig, vagy innen a színházig terjedő uton. Kéretik a megtaláló, hogy vigye a színházi irodába.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Letartóztatott sikkasztó.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 12.

Jelentettük, hogy *Győrött Opitz* János városi adóisztviselet sikkasztáson érték és letartóztatták. Az elfogatás érdekes részleteit tudósítónk a következőkben táviratozza:

Opitz János egyike volt Győrben a leglaszubb tisztviselőknél, de nagyon szeretett inni és mulatni. Sikkasztásával különben nem a várost károsította, hanem azokat az embereket, akik megbízták, hogy fizesse meg helyettük az adójukat, hogy nekik ne kelljen a hivatalba befáradniok. *Opitz* valóságos vadászatot tartott az ilyen megbízásokra és bejárta a várost, beszólt minden házhoz, hogy véletlenül éppen erre jár: adják ide az adót, meg az adókönyvecskét. A pénzt aztán eltette, a könyvbe pedig beírta, hogy az illető megfizette az adóját.

Éveken keresztül folytatta a sikkasztásnak ezt a módját, míg mégis a napokban, amikor a hátralékokat kérték, az adósok több panaszt adtak be a hátralékok magassága ellen. Vizsgálatot tartottak és így rájöttek *Opitz* sikkasztásaira.

Zechmester polgármester azonnal elrendelte a fegyelmi vizsgálatot, az iratokat pedig áttette az ügyészséghez, mely viszont *Opitz* letartóztatását rendelte el. Éppen, mikor a polgári rendőrök megkapták a parancsot, hogy *Opitz*ot tartóztassák le, a sikkasztó, aki egy hét óta már nem járt a hivatalba, Ujvárosban a Rábarparton sétált. Itt találkozott vele *Hana* József polgári biztos.

Mikor *Opitz* Hanát közeledni látta, hirtelen megváltoztatta utját és a töltés melletti egyik közbe ment, itt akarta bevárni, hogy a rendőrmester tovább menjen. *Hana* ráköszöntött:

— Jó napot *Opitz* ur!

Opitz visszaköszönt és megkérdezte Hanát, mi ujság?

— Azt *Opitz* urnak jobban kell tudni; mert én önért jöttem.

— Vártam...

Csak ennyit mondott a számtiszt, akinek *Hana* felajánlotta, hogy előbb talán otthon ebédeljen meg és bucsuzzon el övétől. *Opitz* elfogadta az ajánlatot és megígérte, hogy délután két órakor a városházán lesz. *Hana* felvilágosította, hogy most már nem mozdul mellőle, mert parancsa van elfogására és felelős érte. Egy-két perczig küzdött magában *Opitz*, de azután a mellett maradt, hogy nem megy már haza. A hosszuhidnál megint haza kívánczolt, de akkor már a biztos nem engedte. Elfogatáskor 63 krajczár volt nála, ebből a vasuti étteremből ebédet hozatott.

A vallatásnál *Opitz* azt mondotta, hogy nem tudja mennyit sikkasztott, de bizonyosan jóval többet *tízezer koronánál*. Sikkasztásait, állítja, azért vihette annyira, mert laza volt az ellenőrzés.

VAROS ÉS MEGYE.

Folytatolagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1900. évi márczius 14-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

20. A tanács előterjesztése a m. kir. pénzügyigazgatóság által folyó évi január hóban elő és leirt állami adók után esedékes községi adó elő és leírása tárgyában. 21. U. a. előterjesztése özv. *Veisz* Salamonné és *Ráth* János által emelt új épületek községi adómentessége tárgyában. 22. Versecz város községének átírata az Olaszországgal kötött és bortermelésünkre szerelmes kereskedelmi szerződés megszüntetése iránt a nagymélt. m. kir. kereskedelmügyi Minisztériumhoz intézett felirata tárgyában. 23. A tanács jelentése a Nagykörut részben való kikövezésére nézve tartott árlejtés eredményéről. 24. U. a. a külvárosi utaknak rostált Maroskavicssal való befödésére nézve tartott árlejtés eredményéről.

Löcs Rezső,
főjegyző helyettes.

SPORT.

+ **Aradi sportemberek Temesvárott.** Temesvárott *Müller*, ottani tornatanár és vívómester, ki az aradi vívóakadémián városunkba járt, nagyszabású athlétikai és vívó-versenyt rendez április hóban Az érdekes mérközéseken, mint értesülünk, a fiatalos erőben lévő *Aradi Athletikai Club* is résztvesz. A klub eddigi működése után itélve, ez az újabb vállalkozás is sikerrel fog járni.

+ **A király vadász-zsákmánya.** Ő felsége a király legutóbbi budapesti tartózkodása alatt többször kirándult Gödöllőre. Egy ízben az ottani korona uradalmi erdőben rövid cserkészés közben két hatalmas vadkant ejtett el.

+ **Vadászat farkasokra.** A farkasok a hideg újabb beállta folytán mindenütt jelenkeznek. A Páring hegy alatt elterülő uradalmi erdőben a farkasok egy szarvast téptek széjjel, s az erdész ezt észrevéve oda lopózkodott a lakmározó fenevadakhoz, golyó lövésével a legközelebbet leterítette, majd a másik csövel is sikerült egyet még elejteni, míg a megmaradt két ordas elmenekült. Akna-Sugatag környékén is nagy károkat okoztak a farkasok s ezért több hajtó vadászatot is rendeztek reájuk, de azok mind eredménytelenek voltak. Végre a napokban hat darab ordas került hajtásba, melyek közül *Merza* Károly bányahivatali pénztárnok egy óriási példányt elejtett, míg a többi öt bórét idejekorán megmentette.

KÜLÖNFELEK.

□ **Háborus keresztnevek** A délafrikai háborúnak különös hatása van Angolország anyakönyvi kerületeinek a könyveire. Hazafias érzelmű szülők büszkék, ha gyermekeiknek olyan neveket adhatnak, amelyek a most dúló háborúból pattanatk. Így például Lancaster híres városában egy újszülött a Mafeking névnek örvezendhet majd. Ezt a nevet a nagybátyja tiszteletére adták neki, a ki a mafekingi helységeben Baden-Powell ezredes parancsnoksága alá tartozik. Más gyermekeket Volunteer (önkéntes) névre kereszteltek. Az eddig vívott csatáknak is nyoma van az anyakönyvi listástromokban. Így Glencoe nagyon kedvelt keresztnevet jelenleg. továbbá Dundee és Eland is (az egész név Elandslaagte egy kicsit mégis csak hosszú volt). Belmont ez nagyon kápos név leányok számára, míg London közelében egy fiúcskát a Glencoe-Modder névvel ajándékoztak meg. Egy leányka London északi részében a Roberta Pretoria szépen hangzó névhez jutott. Csak arra nem volt még eddig bátorsága senkinek sem, hogy csemetéjét Bloemfonteinre kereszteltesse. Ellenben Kimberley nagyon kedvelt és gyakori keresztnevet mostában. Angolország egyik nyugati városában egy fiú már régebbi idő óta hallgatt a Cecil Rhodes Robertson névre.

□ **A derek inas.** Az ur: Ha ma sem mulik el a fogfájásom, akkor nem tudom, mit tegyek. A mult éjszaka már úgy kinlódtam, hogy a falra szerettem volna mászni:

— Az inas: Talán oda támaszszam ma éjszákára a kis létrát?

□ **Angol tábornokok odahaza.** Odalenn Afrikában hadakoznak az angol tábornokok, s ez alatt a Londonban hagyott fészük felé fordult a figyelem. Baden-Powell tábornoknak a Szent-György-téren van nagy fényüzéssel berendezett otthona, amelynek ablakai a Hyde-parkra néznek. A ház tele van különféle háborúkból való emléktárgyakkal. A folyosón, az ebédő bejárata előtt egy kitömött oroszlan látható. A mafekingi győző anyja egy éltesebb koru ezüsthaju matrona, aki nagyon kedveli a régi módi szokásokat. Lord Dundonald a Gwyrch-Castleben lakik, amely egy komor külsejű vár északi Walesben. A vár belseje mindenhol barátságos és otthonias. Dundonald szabad óráiban feltaláló. Itt készítette élelmezési szekérmintáját. Dundonaldnak öt gyermeke van, legöregebb fia és örököse, lord Cochrane tizenégy éves. White Györgynek a Couty Autrim-ben van fényes lakása idillikus magányban, távol a világtól. A generális három testvére valóságos jótékony mentője a környék szegényeinek. Lord Methuen nok a wiltshire-i Borsbam Court-ban állami otthona van. Évi jövedelme tizezer font sterling. A lord szabad idejében szenvedélyesen üzi a gyaloglást és a vívást. Clery generális városban lakik és kedveli a klubokat. Civilruhái, cilindere miután szolgálhat, keztüinek színe híres a párisi divatvilágban. Buller generális egy kiterjedt devonshirei grófi család sarjadéka. Crediton közelében fekvő birtoka remek fekvésű. Sir Henry Bolville lullingtoni birtokain tölti szabadságidejének legnagyobb részét, Burtonban, Trient mellett. Legnagyobb büszkeségét a kertjeiben leli, amelyeket maga gondoz. Kitűnő kertész. Előkelő francia család-ból való nőt vett feleségül, aki őt utazásaiban kíséri és fényképezéseiben segít neki. A tábornok épp úgy, mint Camille Flammarion, mézesheteinek egy jó részét léghajóban töltötte. Roberts lord Dublinben csendes, elvonult családi életet él. Neje és két leánya az imáadásig szeretik. Kevés szabad idejét a vadászatnak és biciklizésnek szenteli.

□ **A felelet.** A: Otven forintot kértem öntől kölcsön, és ön csak makacsul adós marad a felelettel.

B: Jobb ha én maradok adós a felettel, mint ön az ötven forinttal.

□ **Házasodás kínai módra.** A kínai házasulandó ifju éppenséggel nem fáradozik abban, hogy saját személyének varázsával kábítsa el leendő hitvestársát. Addig, amíg közte és a hajadon leány között az ügy perfektté nem válik, nem is igen mutatkozik a leányka előtt. A kedves papája és a háznak valami jó barátja folytatja a tárgyalásokat mindaddig, amíg az ifju végre is nem maradhat tovább a legteljesebb háttérben. Az ilyen párti körül fölmerülő eljárás jellemzésére szolgáljon különben egy levél, amelyben egy apa megkéri fia számára szomszédjának a leányát. Így ír a derek apa:

Térden állva kérlek, ne vesd meg ezen közönséges és rideg írást, hanem hallgasd meg a házasságközvetítő szavát és add tiszteletreméltó leányodat az én rabszolgá fiamnak, hogy a pár tarka selyemfonalakkal összefűzve, bőséges örömök között üdvözítve lengyen. Zsendülő tavaszkor nászajándékokkal szolgálok és adok majd egy pár kövér libát. Térden állva kerlek, fogadd kegyesen előterjesztésemet, vesd mindenáron kristálytiszta, ezüstragyogású szemedet e szegény sorokra.

Erre a megtisztelt apa azt válaszolta, hogy minden buzgalomával arra fog törekedni, hogy az ő elszegényedett, vérszegény leányának jelentékteien, megvetendő kelengyjéről gondoskodják és őt ágynémük, kartonruhák, hajtük és fülönfüggők nélkül ne hagyja. Ilyen módon aztán megadja majd a mindenható, hogy az ifju párnak állandó, rózsás boldogság jut majd osztályrésül.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Gazdaünnep Pécskán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 12.

A pécskai m. kir. téli gazdasági iskolában vasárnap folyt le az évfáráo vizsga a gazdák élénk érdeklődése mellett. A tanfolyamnak a lefolyt ciklus alatt 73 hallgatója volt s ezek közül 37 bocsájtott vizsgára.

A földmívelésügyi m. kir. miniszter képviselőjében a vizsgán *Keller* Gyula jelent meg, *Vásárhelyi* László gazdasági-egyleti igazgató elnök, *Kosinczky* Viktor igazgató, *Baross* László, *Pál* Miklós gazdasági vándor-tanár, *Laehne* Hugó egyesületi titkár. Pécskáról jelen volt *Issekutz* Marcell dr. országgyűlési képviselő és az egész intelligencia.

A vizsgát tíz órakor nyitotta meg *Vásárhelyi* László, üdvözölve a földmívelésügyi miniszter képviselőjét s felkérve a vizsga megnyitására és vezetésére. *Keller* Gyula megköszönte az üdvözetet s megnyitotta a vizsgát, mire *Szigeti-Varga* László igazgató, majd *Beliczay* Sándor tették meg jelentéseiket.

A tanulók először a növénytermelésből s állattenyésztésből feleltek s feleleteik arról tanuskodtak, hogy értik mindkét tárgyat. Ezután a gazdálkodás körébe vágó számtani és mértani példákat mutatták be. Élénk érdeklődés fordult a román hallgatók felé, kik dicséretre méltó buzgalommal küzdöttek a nyelv nehézségeivel. A jelen volt románság büszkeséggel hallgatta, mily értelmes feleleteket adtak a hozzájuk intézett kérdésekre.

Vizsga végével az elnök miniszteri kiküldött köszönetet mondott *Vásárhelyi* Lászlónak, a miért fáradságot nem ismerő buzgalommal megteremtője, gondozója volt az iskolának, majd a két Pécska áldozatkészségének, mit az iskola érdekében hoztak, az előadóknak, mire az iskola vizsgáját bezárta. *Bolyos* Mátyás gazdaköri elnök ezután köszönetet mondott a kiküldötteknek s *Vásárhelyi* Lászlónak s átnyújtotta a pécskai járásban rendezett népi gazdasági előadások egy-egy példányát az előadók s a gazdakör tisztelete jeléül, miket az előadók a gazdasági egyesület által megállapított tiszteletdíjükből nyomattak ki. Erdekesek az iskola házi ipari készítményei is. Mintegy 35 tanuló 500-nál több tárgyat készített. Különösen figyelemre méltó a kosárfonás s mi sem kívánatosabb, hogy a községek most már alkalmas füztelepekről gondoskodjanak.

Délután két órakor kezdődött a szántásverseny, minden tekintetben élénk érdeklődés mellett. 18 nevezés történt s nyolcz bizottság állapította meg az eredményt, mely szerint első lett *Lelik* Jánosnak két bivaly által vont szakrendszerű ekeje.

Este társas vacsora s a hallgatóság táncvigalma rekesztette be az ünnepélyt. A társas vacsorán 95 teríték mellett ott ült a két Pécska összes intelligens közönsége, s a gazdák nagy számmal. Az első felköszöntőt *Issekutz* Marcell dr. országgyűlési képviselő mondta a királyra, mit a hallgatóság állva hallgatott végig. Utána *Povászay* Soma m.-pécskai főjegyző mondott felköszöntőt *Darányi* Ignác dr. földmívelésügyi miniszterre. *Pál* Miklós *Vásárhelyi* Lászlót éltette. *Laehne* Hugó a két Pécska közönségét köszöntötte fel csinos toasztban.

Az estély egyidejüleg bucsu estély is volt *Szigeti Varga* László, a távozó igazgató tiszteletére. A gazdák érzelmeit *Totok* János fejezte ki. Szép beszédben méltatta a bucsuzó direktor érdemeit.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 12.

Déltőzsde. Buzakinál kielégítő, vételkedv. nyugodt irányzat mellett 25,000 métermázsza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs szilárd, zab ártartó, tengeri emelkedő. Időjárás szép, derült.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.47—7.48
Buza októberre	7.71—7.72
Rozs áprilisra	6.28—6.29
Rozs októberre	6.46—6.48
Zab áprilisra	4.92—4.94
Tengeri májusra	5.16—5.17
Repcze augusztusra	12.50—12.60

Rozs októberre	6.51— 6.52
Zab áprilisra	4.97— 4.98
Tengeri májusra	5.19— 5.20
Repcze augusztusra	12.50—12.55
Zárul 4 óraker:	korona
Osztrák hitelrészvény	754.—
Magyar hitelrészvény	749.—
Leszámlolóbank részvény	499.50
Rima-Murányi vasút részvény	634.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	657.—
Közuti vasút	670.—
Városi villamos vasút részvény	339.—

S z e s z ü z i e t.

— Márczius 12. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona, hordó nélkül per 100 liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. márczius 12.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₁₀	97.25
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀	93.75
Magyar arany 4 ¹ / ₂ 0/10	100.75
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ 0/10	99.75
Magyar keleti vasút	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.60
Magyar italmegváltási kötvény	96.60
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	164.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	141.75
Osztrák papírjárdék	99.—
Osztrák járdék ezüst	99.—
Osztrák járdék arany	98.25
Koronajárdék	99.—
1860-iki államsorsjegyek	136.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1800.—
Magyar hitelbank részvény	749.—
Osztrák hitelintézet részvény	753.80
Osztrák-magyar államvasút	657.—
20 frankos arany (Napoleonodor)	19.27
Német birodalmi márka	118.35
London	242.80
Páris	96.30

NAPIREND.

Márczius 13. Kedd. Róm. kath. naptár: Niczefer püspök. — Protestáns naptár: Niczefer püspök — Görög-keleti naptár (február 29.): Kasszián. — A nap két 6 óra 2 perczkor, nyugszik 5 óra 44 perczkor. — A hold két 3 óra 16 perázkor, nyugszik 4 óra 23 perczkor.

Időjárás Legnyomás reggel 7 óraker 775.0 millimeter, délután 2 óraker 771.5 millimeter. Hőmérsék reggel 7 óraker C° + 10. délután 2 óraker C° + 9.5. Szél irányja es ereje reggel 7 óraker DK. 4, délután 2 óraker D. 2. Felhőzet reggel 7 óraker derült, délután 2 óraker derült. Csapadék az utóbbi 24 órában 0 millimeter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Fagy, helyenként csapadék.

Szabadságharozli emléktárgyak országos muzeuma (színházépület 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 óráig délután 6 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsény-könyvtár nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Erekllymuzeum helyisége melletti filésterem.

Márczius 14. Városi közgyűlés délután 4 óraker.

Márczius 15. A sajtószabadság emléknapja.

Márczius 17. A Kölcsény-egyesület irodalmi estélye délután 4¹/₂ óraker (Városháza.)

Márczius 18. A borosjenői takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 óraker. — Purimbál Gurahonczon. (Hungária-szálló.) — Az aradi önkéntes tűzoltókar közgyűlése délelőtt 10 óraker (Városháza.) — A battányai öngyógyító egyesület mint szövetkező közgyűlése délelőtt 10 óraker.

Márczius 19. Aradmegyei rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 óraker.

Márczius 21. Az aradmegyei hitelegylet mint szövetkező közgyűlése délelőtt 11 óraker (Arad-csanádi takarékpénztár.)

Márczius 22. Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 óraker.

Márczius 26. A Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 óraker.

Márczius 28. Kőrálatorvosválasztás Ternován.

REGENY-CSARNOK.

Egy orvos életéből.

— Vig regény. —

Irta: **Hevessai Jenő.** [4]

(Folytatás.)

VII.

— No tessék! mormogta magában az orvos, mikor egyedül maradt a szobában. Itt még különben kezdődik, mint a régi helyen.

És még legyen kedve az embernek orvosi gyakorlatot végezni.

Az egyik feltart ostoba siránkozásaival, aztán a nélkül, hogy megmondaná, hova menjek, elrohan, mint egy örült kengyelfutó.

A másik meg elviszi a gyógyszert fizetés nélkül, mintha bizony nekem ingyen adná a patyikus.

A régi helyemen legalább hoztak érte cserébe tyukot, tojást, meg ilyesfélét, de itt . . .

— Ha elterik az oblak, csak tesen irtem küldeni. Megcsinálók ingyen.

De hátha nem török? Mint ahogy nálunk nem is szokott betörni az ablak. Hát akkor én elessem a „fényes” honoráriumtól?

No persze! Majd ha fagy! Ezentul, ha valaki eljön hozzám, az első kérdésem ez lesz: — Tud ön fizetni?

Ha nemmel válasza kérdésemre, mindig találok majd valami ürügyet, hogy máshoz küldjem.

No persze! Hol van az megírva, hogy mindenkit nekem kell gyógykezelnie?

Ha előre fizet, az más. Akkor én leszek a megtestesült szeretetreméltóság és példányképi a lelkiismeretes orvosoknak.

Máskép sztrájkolok. Beszűntetem a gyógyítást.

Igétetből manapság nem lehet megélni. Az éppen olyan, mint mikor valakinek szentelt osztját tesznek a szájába.

Ugyan nesze semmi fogd meg jól!

No csak próbálj most valamit idejönni! Tudom hogy haló porában is megemlegeti a mai napot.

VIII.

És a fenyegetés daczára is jött valaki. Egy alacsony, toprongyos alak, kinek háta az évek sulya alatt erősen meggörnyedt. Sovány, barázdákkal teli szántott arca elárulta hogy tulajdonosa nem valami fényes viszonyok között élhet. Egyik kezében egy görcsös fütyköt szorongatott, míg a másik kezében ütött-kopott kalapját tartotta.

Mikor Kotyvasztó meglátta a szánalmas külsejű alakot, két dologról volt tisztába.

Az egyik, hogy a jövevény ősei nem párducz-kaczagánnyal vonultak be az országba.

A másik, hogy itt sincs kilátás fizetésre. Amint ezt elgondolta, arca haragos kifejezést öltött magára. Durván, szinte fenyegető hangon kérdezte:

— Mi kell? Mit akar?!

Az alak még jobban meggörnyedt.

— Kisztihand, tekintetes oreság, — mondta nagy alázatosan.

— Mit hozott?

A jövevény csodálkozva tekintett reá.

— Kérem hájtsz, mit hoztam? Semmit senem hoztam, kérek alásan.

— Hódj én mit akarok? Mein Gott! Mit akarhat edj szegény izraelit, okinek nyalcz élő jereke és edj felesége jajgat athan a kapasz falak küzt.

Kotyvasztó türelmetlenül kérdezte: — Mi baja van?

— Ha én aztat edj szoszra eltodnám mandani, kérek alásan, akkor valnék én edj zsidó Demosthénés.

— Jöjjön közelebb. Ne álljon ott az ajtónál. A zsidó arca felderült. Ugy vette észre, hogy mégsem olyan mérges az orvos, mint látszik.

— Egészen az üné vadjok, tekintetes órlében. Ezzel egészen elébe állott.

— Mutassa a pulzusát. A toprongyos alak felvonta a szemöldökét.

— Wie hájtsz pulzusomat? Mit akar az ur az enyém pulzusától?

— Megakarom nézni az érverést.

— Tetszett volna inkább nézni, kérek alásan, azt a verset, amit kaptam tegnapi tekintetes szolgabíró oreságtól. Az valta edj igazi verés!

— Maga félreért engem.

— Wie hájtsz félre? So wáhr ich léb, ilyen edjenesen még soha életében nem néztem valakire, mint mast a tekintetes oreságra.

Kotyvasztó nagy hajlandóságot érzett magában, hogy vendégét kidobja. De túrtöztette magát.

— Maga egy barom! Erti?

— Wie hájtsz értem-e? A tekintetes oreság olajen szépen beszél madjarul, hódj lehe tetlen meg nem érteni egy akas embernek.

Az orvos forni érezte a vérét.

— Hallgasson vagy kidobom! — kiáltott dühösen.

A jövevény közönyösen felvonta az egyik vállát.

— Mboh! Dobták már engimet ki párdocz-bürös oreságok is, még is élek magamat.

— Arra feleljen amiről kérdezem. Házaz ön?

Az alak nevetett.

— Wie hájtsz házaz? Ha valna nekem házaz akkor most nem valnék itten, hanem ölnék atthan a fatelbe és szinám a csibukt.

— Azt kérdeztem, feleséges-e? — kérdezte az orvos emelt hangon.

— E zaj? Nü perszte, hogy az vadjok. Csak nem gandlja a tekintetes oreság, hódj az enyém nyalcz élő jereke a rózsabakarba gyűtte a világra!

— Csitt! Mindig ennyit szokott maga felesegni?

— Nem, kérek alásan. Csak máshun. Atthan a felesége viszi a szót.

Kotyvasztó minden dühössége daczára is meg nem állhatta, hogy ne nevéssen.

— Elég gyáva, — mondá.

— Wie hájtsz gyáva? Odj élek, már sak-szar gandaltam arra hódj én leszek atthan az oreság, hanem tetszik tudni, kérek alásan, a geselték a mostani millenajlomos világban olajen rasszul mennek, hódj mindig gandak magamba: Örülhetel Majse, hódj a Régi ki nem dabja tégedet a házbul, mint egy dühös kotyát!

— Miért, hát mi az ön mestersége?

— Nem mesterség az kérek alásan, hanem foglalkozás.

— És az?

A jövevény szomorkodva mondta: — Kaldus vagyok, kérek alásan. De csak elükelü házazba járok, — tette hozzá némi büszkeséggel.

Kotyvasztó szinte magánkívül kérdezte: — Micsoda ön koldus?!

— Leider, az vadjok. Tessék elhinni, kérek alásan, inkább lennék egy sánta báron Rothschild, mint egy egészséges Knobel Majse. Mert idj hinak, kérek alásan.

Az orvos bot után nézett, amelylyel kiverje a koldust.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkeznek:
Nagyváradra reggel 5.10	Szm. sz. tv. reggel 6.10
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.05
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. sz. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv reg 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérlet 148. sz.

Páros.

Kedden, 1900. évi márczius hó 13-án:

Mignon.

Regényes opera 4 felvonásban. Szövegét írta: Carré és Barbier. Fordította: Ormay F. Zenéjét szerző: Ambroise Thomas.

S Z E M É L Y E K:

Meister . . . . Déri Jenő.	Friedrich . . . Gáthi K.
Lathario . . . . Odry Lehel.	Mignon . . . . Rédei Szidi.
Leartes . . . . . Pintér Imre.	Philine . . . . Ruzsinszki L.

Kezdete 7 óraker.

Magy kir államvasutak.

14449—1900. ad.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Budapest keleti pályaudvaron levő gyorsáraktárnak postai kezelő épületté való átalakítására szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, a magy. kir. államvasutak igazgatósága magasépitményi osztályában (VI. Teréz-körút 56. sz. III. em. 14. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1900. évi márczius hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési főosztályánál (VI. Teréz-körút 56. sz. II. em. 10. sz.)

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsél-

telve és következő felirattal nyújtandók be

„Ajánlat a Budapest keleti pályaudvaron levő gyorsáraktár átalakítására.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi márczius hó 19-én déli 12 óráig 4300 azaz négyezerháromszáz korona bánatpénz teendő le a m. kir. államvasutak főpénztáránál (Andrássy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Budapest, 1900. évi márczius hóban.

Az igazgatóság.

Csanádvármegye alispánjától.

2948—1900. al.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Csanádvármegye közigazgatási bizottságának 1900. évi február hó 14-én 298—1900. szám alatt hozott határozatával a kerekszámban 235 kilométer hosszú törvényhatósági- és vasúti állomásokhoz vezető közutak törzskönyvvezését engedélyezvén e munkálatoknak vállalkozás utjáni biztosítása céljából 1900. évi márczius hó 22-ik napjának d. e. 10 órájáig a csanádvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében Makón zárt ajánlati versenyárgyalás hirdettetik

A törzskönyvezési munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt írásbeli ajánlatok a kitűzött nap délelőtti 9^{1/2} órájáig a nevezett hivatalhoz pontosan beterjesztendők, mert a későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek. Ajánlatok csak oklevéllel bíró mérnököktől fogadtatnak el.

Az ajánlathoz a részletes feltételek 3. §-ában előírt s a törzskönyvezésért igénylendő egységár alapján kiszámítandó vállalati költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

Az ajánlatban kiteendő azon átlagos egységár, a melyért pályázó a tulajdonképpeni törzskönyvezést, az evvel összefüggő felvételi, térképezési s egyéb mérnöki munkálatokkal, a feltételek 13. §-ában kikötött kő-fix-pontok beszerzésével és szállításával együtt, továbbá azon egységár, kataszt. holdankint, a melyért a feltételek ugyanazon szakasza szerint a tényleg elfoglalt, de a magánosok telekkönyveiből még le nem jegyzett birtok-részletek, s végre a mennyiben a vármegye törvényhatósága a közutakhoz tartozó, de a közlekedésre nem szükségelt területek (nyári-utak eladását elhatározná, s a törzskönyvezési-munkálatok folyama alatt elrendelné, azon egységárt is, kataszt. holdankint, a melyért ezen területek felmérését s térképezését, a telekkönyvezési, illetve adás-vevési ügylet lebonyolításával összefüggő műszaki teendőkkel együtt elvállalni s teljesíteni hajlandó.

Az ajánlattal egyidejűleg benyújtandó a fixpontok céljaira beszerzendő kőlapoknak szabályszerű koczka alakú mintája, a pályázó pecsétjével s az illető kőbánya nevével ellátva.

A törzskönyvezés alapjául szolgáló s a megkötendő szerződés kiegészítő részét képező 1892. évi 71871. és 1893. évi 43110. számú kereskedelemügyi m. kir. miniszteri utasítások, a részletes feltételek s a szerződési minta, s a törvényhatósági uthálózatot feltüntető kimutatás a csanádvármegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Makó, 1900. évi február hó 26-án.

Meskó Sándor,
alispán.

Hajó-utcza 1. sz. alatt

(régí keményítő-gyár épület)

levő, ez előtt a kristály jéggyárszövetkezet által bérben birt helyiségek

azonnal kiadó k.

Bővebbet Éles Ármin urnál.

688

656—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy kérőknek és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatala tekintetében jelenleg érvényes intézkedéseket tartalmazó 393. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi február hó 13.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

4558/1899. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. járásbírósa mint tkvi hatóság közhirre teszi, hogy Szelle József ügyvéd aradi lakos végrehajtónak Luka Juon kovaszinczi lakos végrehajtást szenvedő elleni 308 frt tokekövetelés és járuléai iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék a világosi kir. járásbírósa területén levő, Aradmegyében fekvő, a kovaszinczi 162. számú tjkvben az A I. 1—7. sorsz. a. felvett 159. özszeírásu beltelkes ház és egy negyed külállományu földre 828 frtban, továbbá ugyanezen számú tjkvben A + 1. sor sz. alatt felvett 12 frt 75 kr. szőlődezsma váltsággal terhelt szőlőre 34 frtban, továbbá a kovaszinczi 560. sz. tjkvben az A I. 1. és 8—13. sor sz. a. felvett 596 özszeírásu beltelkes ház és egy nyolczad külállományu földre 529 frtban és végül a kovaszinczi 755. számú tjkvben A + 1. sor sz. a. felvett 766. özszeírásu beltelkes ház mint ingatlanságra 92 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi márczius hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Kovaszincz községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 82 frt 80 krt, 3 frt 40 krt, 52 frt 90 krt és 9 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényzcikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1899. évi december hó 13-ik napján.

A világosi kir. jbróság, mint tkvi hatóság.

Aknay Andor,
kir. jbró.

240/1900. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a battonyai kir. járásbírósa 1900. V. 145/1. számú végzése által Horváth József végrehajtató javára, lak. Kunagótán végrehajtást szenvedett Horváth Antal és neje Kovács Viktor ellen, lak. Kunagótán 4634 korona toke, ennek 1900. évi február hó 8. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 198 kor. 03 fil. perkölttség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságlag lefoglalt 862 koronára becsült házi butorok, gabona, gazdasági eszközök és lábasjóságokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1900. V. 145/1. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis alperes tanyai lakásán Kunagótán leendő eszközzésére 1900. évi márczius hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-a értelmében, kik az árvereltetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírottnál egy példányban írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bérbe- vagy haszonbérbeadók az 1881. évi LX. t.-cz. 112. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéséig alulírottnál bejelenteni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. törvényzcikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Battonyán, 1900. évi márczius hó 8. napján.

Gróff K.,

1068 kir. bir. végrehajtó.

